

DOMOVINA

Uredništvo je v Schillerjevih ulicah št. 3. — Dopise blagovolite frankirati, rokopisi se ne vračajo.

Izhaja dvakrat na teden, vsak torek in petek ter velja za Avstrijo in Nemčijo na leto 8 kron, pol leta 4 kroga, 3 mesece 2 kroni. Za Ameriko in druge dežele toliko več, kolikor znaša poštnina, namreč: Na leto 13 kron, pol leta 6 kron 50 vin. Naročnina se pošilja upravnistvu, plačuje se vnaprej.

Za inserate se plačuje 1 krono temeljne pristojbine ter od vsake petit-vrste po 20 vinarjev za vsakokrat za večje inserate in mnogokratno inseriranje znaten popust.

Slovanski časnikarji na VI. kongresu v Voloskem.

Slovanska misel, bratska vzajemnost je združila dne 14., 15. in 16. maja časnikarske zastopnike malone vseh slovanskih plemen v divni hrvaški Rivieri, na onem kosu naše jugoslovanske zemlje, za katere last se bije tih, a žilav boj treh narodov, hrvaškega, nemškega in italijanskega. To je bil sestanek glavnih zagovornikov slovanske vzajemnosti in skupnosti, da se čim ožje zblížajo, da si uravnajo pota, po katerih naj bi stopali vsi slovanski narodi k slavi, k zmagi.

Tri dneve so zborovali časnikarski delegatje v slovanskem parlamentu, in kar so sklenili, kamor so osredotočili svoje misli, to ostane, to bo služilo koristi edinega slovanskega vse-naroda. Ta sestanek je bila slavnost misli o našem kulturnem zblízanju, čeprav sedaj samo še slovanskih habsburških narodov.

Zborovanje je otvoril urednik „Narodnih Lystov“ v Pragi, J. Holeček z govorom: „Otvorjam šesti kongres slovanskih novinarjev. Dva sta naša kongresa dosedaj bila na Češkem, eden na Poljskem, a dva v deželah jugoslovanskih. To je tretji kongres, ki se vrši na slovanskem jugu. Ta okolnost je značilna in posebna. Važni so početki, ki združujejo Slovane, zlasti zapadne in južne. To je samo nadaljevanje one struje v slovanski zgodovini, kateri je naloga odbijati vpliv, narodno-neprijateljski ali tuji. Ta misel nas vodi v vašo sredino, sinovi slovanskega juga, z ne manjšo silo nas vodi želja, da bodemo priče velikega dogodka, a to je bratsko pomirenje, ki nastaja med štirimi jugoslovanskimi plesemi. Dejstvo je, da Jugoslovani zrelo gledajo danes v bodočnost dogodkov, ki od nas zahtevajo, da odložimo vse nepotrebno in da vse umne in materialne sile zastavimo v

dosego najvažnejše naloge, da razumemo: Sedaj se gre za svobodo ali suženjstvo, slavo ali sramoto, da, za življenje ali smrt. Zaklinjam južne brate, da ne ostanejo na pol pota, nego da začeto delo dovrše.

Naši kongresi niso politični, temveč stanovski, in to zato, ker mi nismo ustvarjajoči politiki, naša naloga je, da budimo, da bistrimo! Danes na šestem kongresu se nam zopet nudi prilika, da se razidemo po slovanskih zemljah, da se na svoje oči uverimo o potrebah in neprilikah, o njihovih nadah in željah. Mi ne dajemo zakonov in naši sklepi niso obvezni, nimamo eksekutive. Podobni smo poljedelcu, ki seje seme v zemljo, kjer dolgo ostane skrito in pozneje donese plod.“

Izvoljeni predsednik kongresa, ljubljanski župan, Iv. Hribar, je pozdravil udeležence v petih slovanskih jezikih. Načelnik občine Volosko-Opatija pozdravi goste in se jim zahvaljuje na časti, ki so jo izkazali občini s svojim obiskom. Veseli ga, ker je v hrvaški hiši zbrana vsa slovanska družina. Ta dogodek je tako važen, ter ta kongres dobiva pomen, ki ga ni imel niti eden od mnogih kongresov, ki so se vršili na teh tleh. — Prvi dan kongresa so bila na dnevnem redu poročila o posameznih organizacijah slovanskih časnikarjev, na kar se je vršil svečani banket, ki ga je časnikarjem na čast priredila občina.

Gromenje topičev je naznanjalo ljudstvu drugi dan shoda slovanskih časnikarjev. Na dnevnem redu je bilo poročilo tajnika zveze slovanskih novinarjev F. Hovorke; Naloga osrednje zveze slovanskih novinarjev. Urednik „Politik“, R. Cejnek, govori „O uredniški dolžnosti pričati“. Predlagal je protest, ter se je soglasno uležil ugovor

zoper to. Urednik celovškega „Mira“, A. Ekar je osvetlil razmere na Koroškem, kjer nestrpna, nemška vlada hoče uničiti edini slovanski list na Koroškem. Sprejeta je bila ostra resolucija proti tej nasilnosti ter so bili pozvani vsi slovanski državnozborni poslanci, da nastopijo zoper to.

„O novem tiskovnem zakonu“ je poročal dr. A. Beaupre, urednik „Glas Naroda“. Vzprejet je bil predlog in resolucija, da se varuje svoboda tiska.

Popoldne je bil izlet v Senj po morju. Vozil je parnik hrvaške parobrodne družbe „Tatra“. Izlet je bil prekrasen po zeleni, valujoči, malo nemirni morski gladini, med pustim Krasom in med zelenimi vinorodnimi griči. Ladja je drčala memo Kraljevice, po divni bakarski luki, memo Bakra, Cirkvenice, Sele, Novega v Senj. Ponoči so se vračali udeleženci, v Opatiji jih je pozdravil sijajen ognjemet.

Zborovanje tretji dan je obsegalo poročilo urednika „Galičanina“ „O naročanju časopisov po pošti“, nadalje „O slovanskem korespondenčnem uradu“. Poslednja točka je ostala še nerešena, ker je rešitev združena z velikimi stroški. Ko je bil izčrpan dnevni red, je predsednik zaključil zborovanje.

Ti slavnostni dnevi ne ostanejo brez ploda, brez globokega pomena za razvoj slovanske skupnosti, za zblízanje slovanskih plemen. Po sestanku jugoslovanskih umetnikov in književnikov v Belgradu je bil to drugi slavni čas naše bratske skupnosti. Kongres slovanskih časnikarjev je bil zopet sijajen dokaz, da razžarje srca vseh slovanskih sinov živa in vroča misel naše vzajemnosti. Ljubezen je naš spas!

LISTEK.

Karin.

Zgodovinska povest. — Spisal Mavro Jokay. Prevel Prost. Mrvičkov.

(Dalje.)

Le pri plemenitnikih. Ta znak loči velikaše od priprostega naroda. Naravno, da se to ume, je treba plemenitejšega okusa nego je tvoj, Marcij. Znati treba, zakaj in koliko te pege olepšajo obraz. Gladko, dolgočasno obličje, kakor tvoje, na katerem se ne vidi drugega nego rdečica in belilo, to je v kras plebejcem, — Apolo pa ima pegasto lice.

Manlij je dobro vedel, da se veli Karin rad nazivati Apolonovega sina.

Dvorniki so ostrmeli zbog te drzovite trditve.

Ponavljam, lice Apolonovo je pegasto, kajti solnce je podoba Apolonova, in mari ni li solnce polno peg? Nebo celo, ni li posuto s zvezdami in niso li zvezde pege nebeske, baš tako, kakor so pege zvezde na licih? Torej ne sramoti mi tega knežjega okusa, Marcij!

Karin namigne Marciju, da mu zbríše z lic lepoto.

Božje obličje, vikne Manlij navdušen. Oj roparji, ki so zakrivali na tvojem licu pege, ktere so bile Gracije kolikor moč skrbno razsule po njem! Kviško prijatelji, naj nam bode v bodoče to obličje v vzor!

Dvorniki so sedali drug za drugim pred Marcija, da jim na lice naslika peg, da so bili taki kakor Karin.

Od tedaj počenši je bila v Rimu plemenita šega, da so nosili pegaste lice.

Manlij, pravi cesar, imenujem te prefektom rimskim.

Vse ljubljence cesarjeve je vrgel Manlij raz sedlo.

Evij je hotel obupati. Konu naj sedaj v svojih spevih primerjam cesarja, ko ste prenehali biti lepi roža in lilija?

Primerjaj ga knežjemu panterju, mu svetuje Manlij, in poet se zadovolji.

V tem hipu vstopi Mezembrij. V atriju je bil čul, da je Manlij že pri cesarju. Pohitel je za njim.

Na vratih že zagleda svojega zeta. Preseneti ga njegov pogled.

Ta histrijon, da je Manlij? si misli in ogleduje dolgo svilno togo ter s pegami porisano lice. Si li bil pri Gliceriji? ga vpraša tiho?

Da, odgovori Manlij.

Si jo li usmrtil?

Ne.

Potem razumem premeno. Do sedaj je le iz ličinke nastal metalj, a ti si se prestvoril iz leva. Pomilujem te!

Čestitljivo stopi stari senator pred Avgusta; nasloni se na operaco in se neposredno ustavi pred njim.

August Karin, s tožbo prihajam k tebi, ali, če ti bolj ugaja, s prošnjo za milost. Imel sem hčerko edinico.

Saj imaš še drugo, ga prekine Evij.

Jaz pravim: imel sem edinico, luč mojemu očesu, podporo moji starosti. Zmamili so jo v tujo vero ter jo vjeli z drugovi vred na prepovedani agapeji. Ne usojam si, o Karin, da bi se pravdal s tabo o verskih zadevah, tebi prepuščam marveč, da uslišiš prošnjo starcu, ki je osivel v službi Rima ter da mi vrneš edino moje dete!

Leno se dvigne Karin s svojega ležišča ter šepne skopljencu nekaj v uho. Potem se obrne k Mezembriju ter pravi:

Senator, nismo vedeli, da se tudi tvoja hči nahaja med zalotenimi sektarci. Da smo vedeli to, bi ti jo vrnili že davno. Tvoja hči je bila lepa, praviš?

Tega nisem dejal, gospod!

Umel sem te tako. Obvestiti te moram tudi, da se jo prošlo noč v tej družini v tamnici usmrtila krasna deva.

To ne more biti moja hči. Sovronija nikakor ne bi mogla zabiti svojega starega očeta, ki bi moral obupati radi nje.

Oglej si mrtveca, senator, in ako ni to hči tvoja, — želim, da bi ne bila, — poišči si jo ter jo povedi domov.

Ta milost se zazdi Mezembriju toliko vznemirljiva, da pozabi celo hvale.

Skopljenec se je vrnil. Slugi sta prinesla na nosilih mrtvo truplo, ki je bilo pokrito z dolgim plaščem.

Ljudski shod!

(Konec).

Prihodnji govornik g. dr. Kukovec iz Celja povdarja, da se je vršil pred 37. leti na tem mestu zbor-tabor, t. j. v času, ko je dobil naš narod pravico svobodno živeti in ko se je začela širiti zavest celokupnosti.

Posebno danes potrebujemo pravico svobodnega govora, ko so krivice od strani vlade in naših nasprotnikov večje kot kedaj. Nemci niso več Avstrijanci, temveč Prusi, ki to tudi očitno kažejo. Ti v svoji oholosti res mislijo, da so višji kakor Slovenci. Tega mi ne priznavamo. Mi nismo bojevit narod, mi se branimo in sicer uspešno, kar kaže dejstvo, da se naše meje ne krčijo. Prišli bodo časi, ko bo nemški slavi odklenkalo in tedaj bodo Nemci imeli s seboj toliko opraviti, da nas bodo radi pustili v miru.

Gospod poslanec je rekel, da posebno v nesrečnem Gradcu v deželnem zboru nimamo veliko veljave, imamo pa okrajne zastope, šolske in občinske svete, kjer lahko povzdignemo svoj glas.

Pri tem se spominja govornik nepostavnega stanja v okrajnem zastopu celjskem. Tam je nek nesrečni človek poneveril veliko svoto, in gospodje, ki so bili tedaj v odboru, so povrnili vse, tako, da okraj ni trpel nobene škode; vendar je vlada ta zastop razpustila nepostavnim potom, nastavila nam sovražnega komisarja, ki dela, kar se mu zljubi, in novih volitev pa ne razpiše.

Čas je, da zahtevamo zopet zakonite razmere v tem zastopu. (Res je, viharno odobravanje.)

Govornik povdarja važnost avtonomnih uradov, posebno občin, in nasvetuje, da se voli samo poštene narodne može. Vsaka občina naj sklene, da je njen uradni jezik slovenski in naj sprejema samo slovenske dopise, sploh uraduje naj izključno slovenski. Občine naj se postavijo na lastne noge, in naj ne trpe, da eden ali pa dva tujca odločujeta. Tako v Slatini par nemčurjev vse Slovence za nos vodi, in tudi v Teharjih je nekdanje edino štorjansko podjetje izvilu Teharčanom krmilo iz rok. En človek pa je tudi lahko v neizmerno korist, kakor je bil za Savinjčane nepozabni Hansenbichler.

Tudi v Žalcu bi par nemškutarjskih puhlih glavico rado, „da bi se glasila tod svobodno nemška pesem“. Te ljudi je treba poučiti, da morajo prav mirni biti, če hočejo naš kruh jesti.

Nemca ne sovražimo, če je pošten. Nemškutar ni bil in ne bo pošten nikdar. Proti tem in proti krivični vladi moramo ostro nastopati, ne v rokavicah. Mi ne smemo poznati pasje ponižnosti, ostopost moramo pokazati.

Ljudske šole naj ostanejo, kakor so, v njih je dosti nemškega pouka; če bi se deca takoj iz začetka nemški učila, ne znala bi računati, pisati ne nemški in ne slovenski. Naše šole so dobre

in učitelji so dobri; zatorej ne silimo v nemške poneumnevalnice.

Ko se je slišalo, da je narodni trg Mozirje sklenil uvesti na svoji šoli četrti razred z nemškim učnim jezikom in učiteljem, je nemško časopisje od veselja kar norelo. Pokazalo se pa je, da na tej vesti ni bilo nič resničnega, in da so bile to le pobožne želje nemškutarjev.

Nemškutarjev se nam je bati, ti služijo pri nas denar, katerega uporabljajo, če obogate, za ultranemška društva, ki nas nameravajo izpodrivati iz lastne zemlje.

Govornik konča svoj govor z zahvalo zborovalcem II. slov. tabora v Žalcu, kateri so prišli v tako častnem številu.

Navdušujočemu govoru sledi viharno odobravanje.

Gospod Vabič iz Žalca govori o novem zakonu, kateri se tiče provenijence hmelja.

Gospod župnik Koren priporoča v pravsrčnih besedah, da gojimo narodni duh. Pravi, da ima Slovenec slabo navado, da nemškutari, če le zna deset nemških besed. Sicer je resničen pregovor: „Čimveč jezikov znaš, tem več veljaš“; pa materinščine se pri tem ne sme zanemarjati. Če greš proti vzhodu in jugu, z nemščino ne boš izhajal, tvoj slovenski jezik pa je razumljiv drugim Slovanom. In tako se je govorniku pripetilo, da je na potovanju v Jutrango deželo bil sprejet v nekem samostanu blizu Carigrada, kjer se je s slovenščino krasno sporazumel. Če te uradnik nemški ogovori, pomisli, da je to od uradnikove strani, kateri je na slovenski zemlji radi Slovencev nastavljen, sama nemarnost, in ne daj se zapeljati, da bi le črnil nemško besedico.

Gospod predsednik dr. Karlovšek se zahvali g. župniku, povdarja, da je g. župnik vzrok, da žive ljudje tukaj v miru in slogi in opozori na monumentalno stavbo župne cerkve, s katero si je postavil trajen spomenik,

(Viharno ploskanje.)

Gospod dr. Kukovec predlaga sledeče resolucije:

1. Na javnem shodu v Žalcu dne 14. maja 1905 zbrani Slovenci odločno ugovarjajo zoper protizakonito odločanje v vodstvu celjskega okraja ter zahtevajo, da vlada v tej zadevi odkritosrčno postopa ter vse potrebno ukrene, da celjski okraj pride kmalu do svojega zakonitega zastopstva;

2. nadalje slovesno ugovarjajo zoper ponemčevanje dežele s strani uprave železnic Celje-Spodnji-Dravograd, zlasti po samonemških napisih;

3. odločno ugovarjajo zoper nepotrebno vsiljevanje nemškega uradovanja s strani javnih oblasti ter izjavljajo, da se bodo v bodoče z vsemi silami germanizaciji uprli kot posamezniki in po svojih avtonomnih zastopih.

Gospod Roblek predlaga:

4. Na javnem shodu 14. maja zbrani mnogobrojni narod enoglasno sklene: Slov. državni poslanci in njihovi zavezniki se pozivljajo, da se s svojim vplivom vstavljajo nameravani postavi glede provenijence hmelja, katera naj da prvenstvo zatečkemu hmelju na škodo našemu, in katere uveljavljenje bi imelo nedogledno škodo za naše hmeljarstvo.

Gospod predsednik da resolucije na glasovanje in se iste enoglasno sprejmejo.

Z navduševalno zahvalo zaključijo zborovanje.

Gospod župnik Koren se zahvali g. poslancu Žičkarju za prihod iz Dunaja in vsem prirediteljem shoda za trud.

Gospod Franc Voh, podnačelnik zveze slov. požarnih bramb priporoča društvu poslancem v blagohotno naklonjenost.

Pri zborovanju so skrbeli za red: Žalska, petrovška, gotoveljska, polzelska požarna bramba.

Po končanem shodu se je mnogobrojno ljudstvo razgubilo po z nar. zastavam okrašenem trgu, kjer se je še dolgo pogovarjalo o krasno uspelem II. slov. taboru v Žalcu.

Popravek. Ker se je prva dva dneva tega tedna, ko se je sestavljala zadnja številka, mudil urednik pri časnikarskem kongresu v Voloski, je razsajal zloben tiskarski škrat po naši tiskarni. V članku poslednje številke „Ljudski shod“ se nahajajo naslednje napake: Na 1. strani, v drugem razpredelku, 2. vrsta odspodaj naj stoji namesto „izvoz“ pravilno „izvor“; na 1. str. 3. razpr. 1. vrst. odzgoraj nam. „zaleckega“ prav „zateckega“; na 1. str. 3. razpr. 24. vrsta odz. nam. „zamenjale“ prav „zamenjajo“; na 2. str. 1. razpr. 1. vrst. odz. nam. „poravnati“ prav „kronati“; na 2. str. 1. razpr. 30. vrst. odz. nam. „razpolovljeni“ prav „razpoloženi“; na 2. str. 2. razpr. 23. vrst. odz. je vriniti pred besedami „V šolskem vprašanju itd. čr. „B.“; na 2. str. 2. razpr. 30. vrst. odz. nam. „dobo“ prav „svoto“; na 2. str. 2. razpr. 19. vrst. odspodaj nam. „Vam“ prav „tam“; na 2. str. 2. razpr. 2. vrst. odspodaj je vriniti pred besede „s svojim slovenskim imenom . . .“ besedo „Ven“; na 2. str. 3. razpr. 5. vrst. odspodaj naj izostane beseda „ako“.

Družba Sv. Cirila in Metoda v Ljubljani

vsem svojim podružnicam in slovenskim rodoljubom.

Pred dvajset leti so praznovali Slovenci tisočletnico smrti sv. Metoda ter ustanovili kot vidno znamenje temu veličastnemu spominu „Družbo sv. Cirila in Metoda v Ljubljani“.

Ministrstvo za notranje zadeve je izza 9. aprila 1885. leta s št. 5179 odobrilo družbina pravila, ki jih je izdelala v to pooblaščenica petorica naših mož.

V tej dosti dolgi dobi 20 let so nabrali naši rojaki marsikak tisočak za našo družbo in marsikaj koristnega se je napravilo z njim. Danes pa, ko gledamo nazaj na to 20 letno težavno delovanje, navdaja družbino vodstvo naslednja prošnja

predno je bil Galga zasedel konja ter došel ga s pretorijansko četo, je že davno ogromna narodova sila obdajala starca.

Tracijski velikan se zakadi med besneči narod ter z levico s konja doli poseže po sivem Mezembriju. Toda stari Rimljan dvigne svojo težko operajo ter zamahne tako silovito, da bi mu nikdo ne prisodil take moči pa ga vdari čez glavo, da se z razbitim čelom zvrne na zemljo. Urno se zavijti Mezembrij na konja in pelje razpaljeni narod proti oboroženi četi, da je bežala strahoma. Predno je došla nova sila, da zatare upor, je bil že zginil Mezembrij. Ni ga bilo zasačiti več nikjer.

X.

Manlij je ostal pri Karinu ter se trudil, da ga zabava. Plesalke je učil glumaških plesov indijskih bajader, dečke, ki so svirali na žvegljo, novih melodij. Presegal je celo Evija v zvencih heksametrih in zbadljivih distihih, katere je recitiral pri vsaki poedini in pri vsaki zdravici.

Karin je podaril svojemu ljubljencu, katerega je zavidalo vse, samo pri eni večerji stotisoč stercij. In ko ga čuje Karin pripovedovati, da si tevtonske žene belijo lase z nekim milom, da so kakor jantarjev, mu obljubi, da ga imenuje imperatorjem Galije, da bo mogel pošiljati mu takega mazila. Pri tedanjem plemenitem svetu rimskem so bili namreč v modi plavi lasje.

Dolgo je trajala orgija. Zunaj je bil sicer šele popoldan, ali kdor ni znal, da se je večerja pričela že zjutraj zarano, temu se je lahko zdelo, da je že polnoči.

Evij odstrani od mrtveca zavoj.

Mezembrij poseže po svojem srcu. Kri mu posili v glavo, beseda mu zamre na ustnih, niti ganiti se ne more. Tako stoji nekoliko trenutij, potem pa se z divjim bolestnim vsklikom vrže na mrliča.

Moja hči, oj sladka moja hčerka!

Njega tedaj se mi je bati, je šepnil Karin.

Solzeč se in hropeč objema Mezembrij lepo in drago umrlo. Smrt je vrnila njenemu obličju zopet oni mir, ono nadzemsko premeno, ki jo je vedno imela v življenju. Vse je bilo na njej, kakor bi le spala ter pričakovala samo pozivljajočega glasu, da se prebudi v novo.

Oj sladko, krasno dete moje! Čemu si me pustila tu samega? Če si hotela umreti, zakaj se mi nisi prikazala v spanju, da bi šel s tabo? Kaj hočem sedaj sam na tem pustem svetu, kjer ti več ne bivaš? Čemu naj še živim, staro trhlo drevo, kateremu se je odkrnila cvetoča veja? Nimaš li niti besede več zame, nikakega smehljaja? Saj si bila nekdanje tako zgovorna in vesela! O, čemu sem doživel, da mi je osivelo teme?

Starec je zabil cesarja, zabil dvornikov. V debelih sragah so mu tekle solze, in obličje svoje si je zakril v mrtvaški prt svoje hčerke. Toda skoro se domisli, da tu joče osamljen. Spomni se temno, da mora biti tu prisoten še nekdo drugi, ki je dolžan solz ranam Sovronjinim.

Poleg je stal Manlij. Z mrzlim obrazom, brez kakega sočutja se pomenkuje s Karinom. Na njem ni opaziti nikake boli.

Razljučen popade Mezembrij mladeniča za roko.

In ti nimaš niti ene solze, ko ti nevesta umorjena leži pred tabo?

Karin jame sumiti ter se ozre na Manlija. S skrivnim, škodeželjnim veseljem se drenjajo dvorniki okrog njega.

Moja nevesta? vpraša Manlij. Ti se varaš, starec!

So te li mari furije spravile ob pamet, da bi se ne spomnil več, da si pred tremi dnevi snubil mojo hčer, ter da sem ti obljubil njeno roko?

Roko tvoje hčere? Da, odgovori Manlij z nerazrušljivim mirom. Toda ne roko te, ki leži tu, nego Glicerijino.

Prokletstvo ti, je zakričal Mezembrij v najbesnejšem srdu svoje duše. In ne meneč se za cesarjevo prisotnost, ne za truplo svoje mrtve hčere, niti za nevarnost, ki mu preti nad glavo, dere pol blazen iz dvorane.

Ali rešila ga je baš ta blaznost.

Brzo za njim, Galga, je kričal Karin. Vjemite ga ter odrobite mu glavo.

Galga hiti za senatorjem, skopljenici pa odneso mrliča.

Manlij poprime citre ter Karinu v zabavo zasvira prijetno arabsko melodijo.

V tem pa je Mezembrij urno izginil iz palače. Plaho so se umikali sluge njegovemu divjemu očesu ter ga pustili skozi vrata. Njegov ljuti govor zbere takoj temo naroda okolu njega, in

in želja, ki jo sporoča tem načinom vsem svojim podružnicam, vsem častitim rodoljubkinjam, vsem cenjenim domoljubom.

Ker „Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani“ gotovo ni ustanovljena le za nekaj malo let, marveč, kakor se kaže, za precej nedogledno dobo — saj se bije narodnostni boj danes hujše nego prej — ker se stavi na njeno vodstvo vedno več zahtev, opozarja podpisano njeno vodstvo na nekatere narodne naloge, ki čakajo nujne rešitve že v bližnji prihodnosti.

S šolskim letom 1905/6 se otvori novo šolsko poslopje na Savi pri Jesenicah, v kojem je nastanjen ondotni otroški vrtec. Ob istem času hočejo tudi Jeseničani začeti svoj otroški vrtec.

Potrebno je, da se v Mariboru ustanovi družbina ljudska šola. Tudi v Studenicah pri Mariboru je nevarnost potujčenja velika.

V Gradcu bi bil potreben vsaj otroški vrtec.

V Št. Jakobu v Rožu na Koroškem bi radi z letom 1907 svojo lastno slovensko trirazrednico, ki naj se sčasom, ko postane deželna ljudska šola zopet slovenska, preustroji v kmetijsko šolo.

Očividno je torej, da se bodo v najbližnji prihodnosti podvojili stroški naše družbe. Res je, da imenuje družba štiri šolska poslopja svojo posest, res je pa tudi, da ima družba še nepokritega dolga v znesku 34.000 K, ki še tekom tega leta narase najbrže na 40.000 K.

Ako pa hoče vodstvo zagotoviti družbi obstanek in ako hoče rešiti vse zgoraj našete naloge ter odpomoči najnujnejšim potrebam, potrebno je vsekako, da pokrije prej ta nepokriti primanjkljaj.

Radi tega se obrača podpisano vodstvo do vseh svojih podružnic, do vseh častitih rodoljubkinj in cenjenih rodoljubov s prošnjo, da vsakdo izmed njih pripomore po svoje do tega, da se zboljša družbino finančno stanje. Ako priredi vsaka izmed podružnic tekom tega leta vsaj eno večjo veselico v korist naše družbe, ako se odzovejo vabilu k takim veselicam vsi zavedni Slovenci ter prispevajo svoj obulus, odplačal bi se lahko precejšnji del družbinega dolga, če ne morebiti celo — kar je iskreno želeto — ves dolg.

Kjer pa ni mogoča prireditve veselice iz katerega koli vzroka, tam naj bi podružnična načelnikstva skušala pridobiti slehernega iz njihovega okraja vsaj kot družbinega podpornika, od svojih starih članov pa naj bi si izprosila morda izreden dar v navedeno svrhu.

Ako se odzovejo tej prošnji vsi oni, katerim je „Družba sv. Cirila in Metoda“ zares sveta stvar, ki vedo ceniti njen obstoj, potem je podpisano vodstvo preverjeno, da bo i v prihodnje lahko in veliko lažje ustreglo potrebam in željam slovenskega naroda. Ako bode vse slovensko občinstvo upoštevalo ta poziv, bode „Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani“ ob svoji dvajset-

letnici brezdvomno zrla v jasnejšo bodočnost. To pa slovenskemu narodu v prid.

Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda.

V Ljubljani, dne 15. majnika 1905.

Št. Iljske novice.

— „Štajerc“ poginil. Ptujsko motovilo se v svojih umazanih cunjah vedno hvalisa, kako ga kmetje „porajtajo“ in radi čitajo njegove laži in največje svetovne neumnosti. A za kulisami pa gotovo toči kot orehi debele solze za svojimi žet itak maloštevilnimi naročniki, ki mu trumoma hrbet obračajo in ga pošiljajo nazaj v smrdljivo „lužo giftne krote“ v — Ptuj. Pri Sv. Ilju v Slov. goricah, to je v tistem najsevernejšem kotiču Slovenije je odklenkala zadnja ura ptujskemu smrdljivcu. Ne eden slovenski kmet, noben slovenski delavec, sploh nihče razun renegata gostilničarja Repnikarja in dr. Wenigerholca ni naročen na to sajasto junjo. Pa tudi čitati ga noče sploh nihče, če se včasih zablodi med nas. Čujte, vi zapeljani kmetje, čujte vsi, ki čitate in ste naročeni na „giftno krote“, kaj je rekel priprost kmetič, ko mu je nek bradač-„šumašter“ priporočal „Štajerca“: „Kaj še“ mu pravi, „ali mar mislite, da ga ne poznam tega kljukca lažnjivca? S svojim neslanim pisarenjem hoče našo mladino pokvariti, on hoče, da bi mi nevedni in bedasti ostali, zato nam priporoča nemške šole. Kakšen hasek pa imamo od nemških šol? Nič! Samo Nemci imate hasek od teh šol, ker se vam vaše želje izpolnijo, da bi mi, naši otroci, sploh vse naše ljudstvo ostalo nevedno ter da bi ga vi zamogli potem molzti kot dojne krave. Le pojte mi proč s tem „smrdljivcem“! Tako mu je povedal, ne morda kak „prvak“, ampak popolnoma priprost kmet! Odpri, ti slovensko ljudstvo vendar enkrat oči! Mi tu ob meji najbolj vemo, da nas samo nemštvo ne more in ne bo nikdar rešilo. Koliko je med nami takih, ki znajo dobro nemški, pa so siromaki, dočim je mnogo Slovencev, ki ne razumejo besedice nemški, pa so premožni. In če bi nemška „špraha“ res tako srečo donajala, zakaj pa je potem med samimi Nemci toliko siromakov? Torej le proč s „Štajercem“! Pri nas smo sprevideli, da nam prinaša le nesrečo, prepri in nemoralnost, zato ga nikdo ne mara. Pri nas je že poginil, sramotno je crknil, dajte ga še drugod konjederu!

— V „Südmarkhofu“ v Št. Ilju je bila v nedeljo žalostna komedija. Kosmatinec Helčl je celih 14 dni vpil po nemških časnikih naj pridejo vsenemški bratci mu na pomoč ter naj vsaj krčmarja v kobači rešijo. Res prišlo jih je nekaj s polomljenimi kolesi, par kuštravib babnic in kruljavih dedcev ter krivogledih škričev in to je bilo vse. Domači pa so Helčlu fige kazali in sli raje k narodnemu gostilničarju Bračku. In to nemško druhal niti „frankfurtarice“ niso mogle razveseliti; ta usodni fiasko jih je storil popolnoma pobite. Gostilničar v „hofu“ Šani, pa se je zaklinjal, da so Slovenci neumni, da niti tako fino pripravljeneh nemških rac in puranov nočejo priti pokusiti. Ha, ha, vesta Helčl in Šani, vidva znata še tako sladko po svojih plakatih vabiti naše ljudi v kobačo; sli vama ne bodo na led. Ti pa „Südmarka“, če hočeš, postaviti znaš še sto in sto takih „hofov“ naše ljudstvo ne bo šlo v nje, kajti mi imamo svoja zavetišča, in to so naše poštene slovenske kmetske hiše!

— Slovenska posojilnica in hranilnica v Št. Ilju je trn v peti tukajšnjemu Vsenemcu. Ker naša tako krasno napreduje, a njihova „voršuskasa“ pa ima finančno sušico, zatorej jih zavist hudo grize in grize. Pač verjamemo; ker je naša posojilnica rešila že mnogo naših iz nemških krempljev, ker je kupila v sredi Št. Ilja hišo s trgovino, ah, tu mora nemški žolč prekipeti. Vi gospodje, ki šklite za Bismarckom, ponižno se prikonite in trkajte na prsi: Oh Vodan, oh Luter, oh in ti prerok nas Bismarck, usmili se nas!

— Šentiljskim rodoljubom! Ali bi bilo nemogoče v Št. Ilju ustanoviti podružnico sv. Cirila in Metoda? Nasprotniki imajo filijalko „Schulvereina“, „Südmarke“, postavimo se jim tudi mi malo po robu. Recimo, da bi se taka podružnica ustanovila za Št. Ilj, Jarenino in okolico, gotovo bi lepo uspevala. Kaj, ko bi se ti navdušena mladina naša zavzela za to? V Št. Ilju in v Jarenini imamo „dekliški“ pa tudi „mladeniški“ zvezi, ki kaj lepo delujeta za izobrazbo ir probudo, mislim, da iskra mlada kri tudi v tem podjetju ne bi štedila s svojo rodoljubno delavnostjo! Torej upam, da se kmalu vidimo pri ustanovnem shodu podružnice družbe sv. Cirila in Metoda! Na delo!

Domače in druge vesti.

— Novi okrajni zastop v Ptuj. Kakor znano, je novi okrajni zastop v Ptuj v nasprotih, nemčurskih rokah. Kako dolgo bo to razmerje trajalo, se še ne ve; ni znano, kako stališče bo zavzela vlada napram razsodbi upravnega sodišča, ki je dne 24. marca 1905 izreklo, da se je slovenskim veleposestnikom krivica delala, ker je okrajni glavar Underrain pl. Meysing prikrojil število veleposestnikov tako, da so mogli naši nasprotniki v veleposestvu prodreti s svojimi kandidati. Z razsodbo upravnega sodišča je pravna podlaga volitvi v veleposestvu izpodmaknjena. Naravna posledica je, da se mora volitev v veleposestvu razveljaviti in nova volitev razpisati, pri kateri se ima voliti na podlagi, kojo določa navedena razsodba upravnega sodišča. Nemčurji, v prvi vrsti Ornig sam, to uvidijo; baš radi tega so si v skrbeh glede izida nove volitve. Ta strah in ta bojazen jih sili do tega, izkoriščati sedanji kratek obrok njihovega gospodarstva na vsak mogoči način. Radi tega so postavili volitev v okrajni šolski svet na dnevni red; proti temu je protestirala narodna manjšina pod vodstvom g. Zelenika. Ko se je njen protest zavrgel, je zapustila dvorano. Nemčurji so z dovoljenjem g. Underraina pl. Meysniga volili novi okrajni šolski svet, o katerem se še ne ve, če bode sploh prišel v akcijo. Počasnost dostavljanja razsodbe upravnega sodišča zakrivila je, da slovenska stranka dosedaj ni zahtevala razveljavljenja volitve v veleposestvu. Ta zahteva se pa opustiti ne sme, ker je predhodni slučaj dan pri tržaškem mestnem starešinstvu. Gospod okrajni glavar A. Underrain pl. Meysing s prejšnjim okrajnim šolskim svetom ni

Karin izlije vino, ki mu je ostalo v rožnati čaši, na tla in izjavi s tem, da hoče komu napiti zdravico ter ponudi Manliju čašo.

Na zdravje krasni Gliceriji!

In na tvoje, Karin, odgovori Manlij in mu poda svoj rog.

Manlij, pravi Karin plamtečega obraza, ali veš, da sem dal umoriti enega soproga Glicerijinega?

Prav si napravil, kajti le na tak način morem biti jaz njegov naslednik.

Ti je li tudi znano morda, zakaj sem ga dal usmrtiti?

Ker je bil radi tebe ljubosumen na svojo ženo. Tepec, je li morda bog stvaril solnčno luč, da je samo enega last, ter da drugi nima ničesar od nje? Razbojniki so, tatje, ki ukradejo svetu lepo žensko, zahtevajoč, da je razen njih nikdo drugi ljubiti ne sme.

Manlij, zarekel si se malo čudno, ko bi te prijel za besedo. Vedi torej, da ljubim tvojo ženo!

Tvoja zadeva je to, Karin; jaz je nimam pod ključem, vsakdo lahko more do nje.

Lahko si veledušen. Sama se ima dovolj pod ključem. Dosti mi je en sam migljaj, in stotisoče mož trepeta pred mano. Toda vsa moja moč ni dovolj, da bi me ljubila ona.

In vendar, kako zna ljubiti ta ženska! Ognjeno, strastno; — da, noči v njenem objektivu ne odtehta niti prestol! Vem, da mi rad prepustiš svoj tron oni čas, katerega bi prežil v njenem objemu.

Strastno plane Karin s svojega sedeža.

Poprimem te za besedo! Sedi na moj prestol, ukazuj v mojem imenu mojim slugam, mojim zemljam, pomori jim ljubljence, pokončaj Rim, izprazni mi zakladnico, — samo ključ mi daj v spalnico svoje neveste!

Velja! Tu moja roka! Dajte mi tablo in črtalo! Čuj, kaj bodem pisal Gliceriji, a ti pošlji list na njen dom:

Boginja ljubezni moje! Ure med večerom in jutrom hočem preživeti danes pri tebi. Srce mi hrepeni po tvoji utehi. Ko zažari večernica, luč ljubimcem, pogasi svoje svetilke, da ne vidiš solza, ki bodo morda mi lestele v očeh, in da čutiš le poljube moje. Predno se ne utrne zgodnja danica, ostanem pri tebi, svoji sreči. Tvoj koprneči ženin, Manlij Sinister.

Odpošlji jej list, vzemi ta prstan, pokaži ga, in prost ti je vhod. Žene Glicerijine te povedo tja, kjer te bode pričakovala ona.

Karin je pazil na vsako besedo; Manlij mu hladnokrvno poda prstan in pismo. Trepetal je na vsem telesu in niti govoriti ni mogel. Namigne slugi, da odnese pisanje v stanovanje Glicerijino.

Dvorniki pa so s začudenim šepetanjem stikali glave.

Oj, kako srečen si Manlij, šepne Evij in se pokloni novemu ljubljencu. Zakaj nimam jaz sreče, da me ljubi Glicerija, da jo, kakor ti, hladnokrvno prepuščam cesarju!

Skoro potem se vrne sluga z Glicerijinim odgovorom k Manliju.

Nerazpečatnega poda Manlij cesarju.

Zate je, le čitaj!

S tresočimi rokami razvije Karin polo ter čita:

Manlij! Vrstice tvoje se mi tresejo v rokah, tisoč čutov mi prodira srce; strah, želja, sveta groza in blazna ljubezen. Prevzel me je neumljiv čar, želim, da ne prideš, — ne mogla bi se ti vbriniti. Sile čutim in lesti v sebi, da premenim ves svet nad sabo v razvaline, a da le dihneš ti, preide mi moč. Slabotna ženska sem, ki ljubi in ki bode zblaznela v svoji ljubezni. Ne hodi, ne hodi! Tvoja Glicerija.

To se pravi toliko, kakor: Pridi, pravi Manlij in se nasloni leno na svoj komolec.

Karin veli, da mu prineso lektiko. Sluge ga dvignejo nanjo.

Takega še ni storil nikdo, je šepnil brivec zavistno. Da kdo svojo nevesto izroča drugemu v roke! To je vendarle preveč.

V tem pa ti gospoduj Rimu, pravi Manliju Karin. Ukaži, da pride pisar, ki mi podpisuje ime. Zapoveduj samo, velja naj! Vladaji moji državi!

A ti v mojih nebesih!

Sluge dvignejo zlato lektiko na rame. Zastrojo z bagrenimi zavesami ter odidejo s cesarjem.

Plaho, s ponižnimi obrazi, stoje dvorniki okolu Manlija, katerega je bila blazna trma cesarjeva utvarila za eno uro zapovedovalcem vsemu svetu.

(Dalje prihodnjic.)

lahko izhajal. Sedaj se bode to spremenilo. Novo izvoljeni člani okrajnega šolskega sveta so: J. Ornig, dr. S. pl. Fichtenau, Simon Hutter, Ivan Stendte in Maks Straschill. S. Hutter je največji šnopsarski fabrikant na levem bregu Drave, M. Straschill pa na desnem bregu Drave. Sedaj potem že lahko deželni šolski svet kako akcijo — proti žganjepitju in alkoholizmu uprizori. Uspeh je gotov. Za naše učiteljstvo bode se menda sedaj začela huda doba. Treba bode značajev in nepogljive doslednosti in vztrajnosti. H koncu še omenimo, da se je A. Korenjak po poročilu nemških listov pri dotičnej seji tako obnašal, da ga „Marburger Zeitung“ hvali. Mi mu te hvale ne zavidamo; želeli bi samo bilo, da izpremeni svoje — ime.

— **Celjski sod. tajnik dr. pl. Ducar** je zahteval, kakor našim bralcem znano, od občine Svetina pri Celju, z nemškim dopisom poročila v neki pravdi. Župan Jelenc mu je dopis vrnil, ker ga ni razumel, in prosil slovenskega dopisa. Na to je sodnik Ducar ponovil zahtevo v nemškem jeziku in pritožil se zoper županstvo obenem pri okr. glavarstvu v Celju. Zaradi te stvari interperiral je g. poslanec dr. Ploj s tovariši vodjo pravosodnega ministrstva v državnem zboru in pristavil naslednji dodatek: To je tipičen slučaj, kako c. kr. uradniki najnavadnejše jezikovne pravice slovenskega prebivalstva na Spod. Štajerskem namenoma kršijo. V tem slučaju se gre za kmetsko občino z izjemoma slovenskim prebivalstvom. Ni treba nikakih natančnejših pojasnil, da takšni dogodki tudi zadostujejo, da najobčutnejše žalijo narodno čuvstvo Slovencev in jih potrjujejo v prepričanju, da gotovi uradniki namenoma in s posebno ljubeznijo tirajo Slovencev sovražno in tudi praktičnim potrebam uradnega službovanja z narodom nasprotujočo si jezikovno politiko. Zato vprašamo njegovo ekscelenco: „Ali je pripravljen to zadevo takoj preiskati in na temelju tega spodnještajerskim sodiščem znova zabičiti, da se strogo drže zakonitih in praktičnim potrebam odgovarjajočih jezikovnih predpisov. — Podpisani slovanski poslanci.

— **Volitve v celjski okrajni zastop pred upravnim sodiščem.** 17. t. m. je bila na Dunaju razprava pred upravnim sodiščem zaradi pritožb od slovenske in nemške strani proti vpisu volilcev v skupini velikega posestva. Kolikor smo izvedeli brzojavnim putem, spoznano je bilo, da bi bil moral č. g. župnik Zupanič v Gotovljah biti vpisan med volilce, ne pa gospa Zangger, potem gg. Fazarinc in Koželj. Zadnja dva da plačujeta s svojima ženama vkup zadosti davka za volilca v velikem posestvu, da pa je samo eden obeh zakoncev opravičen voliti. To po brzojavih, ki ne morejo biti natančni. Ko dobimo razsodbo samo, razložimo stvar natančno. Ako je razsodba takšna, kakor poročajo, tedaj je ostalo glede števila volilcev na obeh straneh pri starem.

— **Veliki koncert „Celjskega pevskega društva“** bode imel tako raznovrsten program, kakor še do sedaj pač nobeden v Celju. Peli se bodo 3 veliki moški zbori, 4 mešani zbori, veliki ženski zbor, duet in par solo-spevov. Med temi pesnimi se nahajajo razven slovenskih poena srbska, češka in poljska pesen, in iz vsake posamezne diha pristen duh in čut dotičnega slovenskega naroda. Koncert se prične po obč. želji kolikor mogoče zgodaj, da se ne bode preveč zavlekel krasno projektirani III. slovenski raj, ki se otvori neposredno za koncertom vsaj ob tri četrt na 10. V četrtek je bila velika seja narodnih dam celjskih in so si porazdelile truda in požrtvovanja polne posle za nabiranje daril in za njih prodajo pri raj. Sprožila se je pri tej priliki misel, da bi se priredila ista zabava pod drugim imenom in v nekoliko spremenjenem značaju, da bi se s tem privlačna sila večera pomnožila in zagotovil obilen obisk, a večina je bila tega mnenja, da je bil vsak slovenski raj v Celju tako krasen in zabaven, da se ga pač vsakdo z veseljem spominja. Ravno letos je združen ta raj z velikim koncertom, kateri bode

vsakemu le nekoliko umetniško nadahnjenemu obiskovalcu nudil obilo užitka. Zraven tega bode skrbel odbor „Celjskega pevskega društva“ za to, da bodo vse stvari naprodaj za isto ceno, kakor jih prodajajo naši trgovci.

— **Za pogorelee v Šeščah** prirede šentpavelski diletantje v nedeljo, dne 21. maja t. l. ob 3. uri popoldne veselico, katera zasluži poleg svojega blagega, dobredelnega namena, še posebno zanimanje glede svojega kulturnega pomena. G. Albin Šmid, učitelj v Št. Pavlu se že trudi mnogo let na godbenem polju in dosegel je tako lepe uspehe, da zasluži pozornosti ne le v domačih, temveč tudi v širših krogih. Izvežbal je strogo strokovnjaški domači godbeni oktet na lok in dosegel tudi v petju lepe uspehe. Vkljub premnogim zaprekam je dosegel s svojo ustrajnostjo, kar je nameraval, in vidi se pri njem, kaj doseže učitelj na deželi, kateremu je blagor ljudstva mar. Spored, o katerem smo že kratko poročali, je sledeči: 1. Deklamacija: „Korist ognja“, priredil A. Funtek. 2. Poljska narodna, „Majniku pozdrav“; Sattner: „Na planine“, mešana zbor. 3. „Lokavi snubač“, A. L. Bistriški: Veseloigra v dveh dojanjih. 4. Dr. A. Schwab: „Slanica“; F. Vilhar: „Domovini“, mešana zbor. Med posameznimi točkami svira šentpavelska diletantska godba na lok. K mnogobrojni udeležbi vabi odbor. Končno omenimo še, da stoji na krmilu prireditve gospod N. Zanier, katerega blago srce je porok za najlepší moralni uspeh te veselice.

— **Schulvereinfier — ali Öchs ubiti!** V soboto zvečer po velikanski serenadi sedeli so utrujeni lampijonisti Öchs, Řicha etc. pri zasluženih podarjenih večerji pri Terscheku. Velikanska „Freizecha“ pa jo omamila Öchsa, da je s svojimi govori razžalil gospodinjto te gostilne. Razžaljena gospa je šla klicat svojega moža in predno je ta došel na prizorišče, odnesel je debelušasti junak Öchs pete v kavarno „Central“. Razkačeni gospodar pa si je hotel svojo jezo olajšati ter hitel za beguncem in res dobil ga je strahopetnega za mizo sedečega dezerterja v kavarni. Šest velikanskih klofut zašrmelo je po širokem obrazu, da je padel omamljen na tla ter zvrnil težko marmornasto mizo nase. In krohotali so se gostje kavarne, ko je izvlekel pobratim Řicha težko pijanega — oklofutane Öchsa iz razvalin mize in čreptnj.

— **Schillerfeier-Schulvereinfier ali birma v Celju.** Schillerjeva in šulferajnska slavnost je grozno navdušila naše švabske krakelerje: Kar po vrsti se dajo drug za drugim birmati — pa brez škofa. Za Oechsom znani Kolarič, za tema pa še druge starine. Kar povprek se birmajo, to se pravi klofutajo, kakor da je kakšna epidemija klofut zahrula med naše posilince. In da bi bili to kakšni mlečnozobi, vročekrvni frkolini, kdo bi jim zameril. A tu se tako ljubeznjivo božajo stari dedi, dika celjske švabske zalege. Vidi se, kako blažilno vpliva Schillerjevo ime na njegove častilce: S tem mu res delajo največjo čast, da si dajo zanj priložiti par mastnih okolo zabutih buč. To je vsa inteligenca teh gospodov, da si po barabskipolagajo pesti na lica. Ponosno je lahko „nemško“ Celje na svoje patrijote, na ljudi, ki so se v slavo Schillerjevega imena tako velikodušno žrtvovali! Zdaj vsaj ve vsak fakineček, zakaj je bilo Celje dva dni v takšni močeradski paradi! Zato, ker je bila v Celju birma, ker so se dali birmati otelebani starci. Morda jih zdaj sreča pamet in razsvetle klofute. Kar je v mestu razsodnih in umnih mož, vsi čestitajo Terscheku, da je dal Oechs, česar je iskal, in kar mu je edino šlo. Vidi se, da v Celju še ni vse tako strastno zagrizeno, kakor so to gotovi birmanci, ki ne znajo drugega, kakor izzivati, in ki kar brenče same nestrpnosti.

— **„Občeslovensko obrtno društvo v Celju“** vlnudno prosi vse one p. n. rodoljube, kateri poslanega jim „Kažipota“ še niso plačali, da to nemudoma store, ker cena „Kažipota“ je itak malenkostna in končno mora i ono svojim dolžnostim zadostiti.

— **Za nedeljski počitek.** Štajerska namestnica v Gradcu je z odlokom od dne 16. maja izdala nova določila glede nedeljskega počitka pri

produktivnih in trgovskih obrtih, ki omejujejo nedeljsko delo. Dovoljeno je nedeljsko delo: Pekli smejo delati najdalje do 10. ure dopoldne in delo začeti zopet ob 10. uri zvečer. Slaščičarji, medicarji smejo izdelovati blago ob nedeljah od 6. ure zjutraj do 1 ure popoldne. Prodaja je dovoljena med 16. sept. in 30. apr. ves dan, v ostalem letnem času pa od 8. ure zjutraj do 1 ure popoldne in od 4. do 7. ure zvečer. Mesarji po vsej deželi izvz. Gradec in Maribor od 5. ure zjutraj do 10. ure dopoldne. Pobjitati živino je ob nedeljah prepovedano. Brivcem je ob nedeljah dovoljen posel od 6. ure zjutraj do 12. ure opoldne. V trgovskih obrtih je nedeljska služba dovoljena v krajih z nad 6000 prebivalci, Celje, Trbovlje itd. od 6. ure zjutraj do 11. dopoldne. Po krajih, ki nimajo 6000 prebivalcev je posel v trgovinah dovoljen ob nedeljah od 6. ure zjutraj do 12. ure opoldne; v krajih kjer se vrši božja služba, morajo med mašo biti trgovine zaprte. — Ta naredba stopi takoj v veljavo; vsa prejšnja določila so razveljavljena.

— **Šolske vesti na Štajerskem.** V Brglezu se ustanovi ekskurendna šola, ki jo bodo oskrbovali iz Gornjega grada. Na ljudski šoli na Vranskem se ustanovi posebni učni tečaj obrtne stroke. Stalno je nameščena v Št. Florjanu v Doliču dosedanja začasna učiteljica gđc. Franja Grum.

— **Sodne vesti.** Pravna praktikanta P. Sternik v Gradcu in dr. Rudolf Kristl v Slov. Bistrici sta postala avskultanta.

— **† Ivan Macur.** Umril je pri sv. Jožetu pri Celju prednik (superior) tamošnjih gg. misijonarjev, gospod Ivan Macur. Rojen je bil v Gorenji nad Podredo v Kozjanskem sod. okraju 4. junija 1846. Znal je več jezikov, tudi francoskega in italijanskega ter zato hodil izpovedovat v celjsko bolnišnico bolnike, ki so enega teh dveh jezikov govorili. V svojem poklicu je bil jako goreč in njegov nenavadno močni glas pri pridigah je bil znan.

— **Nesreča na železnici pri Celju.** V torek zvečer sta peljala dva hlapca g. Maloprou-a proti Babnemu pri Celju. Na mestu, kjer križa okrajna cesta velenjsko progo, se je večerni vlak, ki je vprav pridrivil, zaletel v voz in ga razbil. Hlapec Golob je z vso silo odletel z voza in se na glavi težko poškodoval. Zapor ni na vsej progi savinjske železnice, čeprav je promet ravno pri mestu prav velik. Često smo se že zoper to pritožili, a brezuspešno. Dokler ne bo ubitih par ljudi, ne bo pomoči.

— **Porotno sodišče v Celju.** Dne 10. maja je sedel pred poroto šele 14letni čevljarski učenec A. Počivalnik od Sv. Magdalene pri Št. Pavlu v Savinjski dolini, obtožen hudodelstva požiga. Dne 18. marca t. l. zvečer je Jože Zagrišnik, stanujoč v koči Franc Kupec-a pri Sv. Magdaleni, obhajal svojo predgodnico. Zbranih je bilo več oseb, tudi obtoženec, ki je igral na harmoniko. Fant se je napil ter začel razgrajati in zabavljati. Zato so ga vrgli ven. Čez nekaj časa pa navzoči opazijo, da gori kočja, katero je ogenj do tal uničil. Sumili so takoj Počivalnika in ga zaprli. Požigalec je deloma priznal svoj zločin. Porotno sodišče ga je obsodilo vsled pomilostilnih okoliščin na 3 leta težke ječe. — Dne 11. t. m. so sodili porotniki 30letno delavko Marijo Stropnik iz Polzele, ker je dne 7. marca t. l. udarila z debelo vejo Heleno Lešnik iz ljubosumnosti tako po glavi, da ji je izdrila levo oko. Bila je obsojena na mesec dni zapora. — Dne 15. maja je bil sojen delavec v premogokopu Havel, obtožen raznih goljufij in ponarejanja listin, ki jih je izvršil v Lappovem premogokopu, po nemški Šleziji, na Kranjskem in drugod. Prisodili so mu pet in pol leta težke, poostrene ječe.

— **Iz Slovegradea.** Dne 13. t. m. so imeli tudi tukajšni nemčurji svojo Schillerjevo komedijo. Najbolj značilno je za tukajšne razmere dejstvo, da so bila pri tej komediji tudi vsa c. kr. uradna poslopja kakor c. kr. okrajno sodišče tako tudi c. kr. okrajno glavarstvo okrašana in na večer razsvetljena. Seveda tudi c. kr. uradniki so bili zastopani oziroma so se vdeležili zvečeršnega „foklcuga“, kateri je obstojal večinoma iz navadnih fakinov. Tudi notarjeva Urška se je požurila, da je c. kr. notarijat okrasila z vencem iz frankfurtarskimi zastavami. Da se je udeležil zgoraj omenjenega „faklcuga“ tudi gospod šolski nadzornik skoraj ni potreba omeniti, ker je itak znano, da je on pri vsaki nemčurski komediji navzoč.

— **Umor.** Minoli petek dopoldne so našli v Drvanju blizu Št. Lenarta 19letno Marijo Maruzzi, ki je imela v kratkem poroditi, na vrtu svojih staršev zaklano. Umorjena je umrla vsled velikih, z nožem ji prizadetih poškodb. Žila-odvodnica na vratu, grlo je bilo prerezano. Na sumu, da je izvršil zločin, je 19letni kajžarski sin A. Mavko od Sv. Treh kraljev. Umoril jo je menda zato, ker ga je dolžila očetovstva; ko so ga prijeli, je

Želodene bolečine, slabosti, bljuvanje, slab tek, zabasanje, gorčica, krčni in nervozni popadki povzročajo hude posledice, ako se zanemarijo. — Zdravniška pripoznanja in 60.000 zahvalnih pisem priporočajo v tem slučaju Fellerjeve rabarbara-kroglice z znamko „Elsa-Pillen“, 1 zavoj (6 škatljic) 4 K, in E. V. Fellerja, Stubica, Elsní trg, Hrvatsko, 12 malih ali 6 dvojnatih steklenic za 5 K. Fellerjev rastlinsko esenčni fluid z znamko.

Feller „Elsa-Fluid“

bil ves razpraskan po rokah in po obleki je imel krvave sledove.

— **Brezno.** Po vsej Dravski dolini so zaplapolale dne 13. in 14. maja „frankfurtarske“ cunje, v Marenberg se je pa zbrala dne 14. maja vsa nemška in izdajalska fakinaža iz vseh brlogov, da tam proslavi petindvajsetletnico Slovencev toli pogubonosnega „šulferajna“, in da se ojači za nadaljno prodiranje proti vsemu, kar je slovanškega. Boljše bi bilo, ko bi ta po svoji ptujski cunji toliko hvalisana sodrga, prijateljica slovenskih kmetov (!) porabila denar, ki ga izda za imenovane cunje, v njih prid. iz katerih dere denar in jih spravlja na boben. In ravno s tem denarjem podpira društva, kakor „šulferajna“ in „südmarko“, kateri imata namen vsa slovenska posestva spraviti v nemška nenasična žrela. In slovenska inteligenca, kolikor se je nahaja, pa ne drži križem rok, ampak na delo narodno, širi zavest med žalibog tako zaspanim kmetiskim ljudstvom in povej mu, da ono s svojim denarjem, ki ga nosi v nemške trgovine in krčme, dela samo sebi v pogin in podpira ljudi, kateri sovražijo vse, kar je slovenskega. Zatorej na delo narodno, da se v toliko zaspani Dravski dolini dvigne enkrat kvišku zastava Slave!

— **„Loški fajerber“.** V soboto 13. maja, ko so obhajali konjiški pangermani (recte renegati) stoletnico smrti pesnika Schillerja se je peljal tudi „loški fajerber“ v Konjice. Peljalo se je iz Loč vse, kar miga po nemčurskem taktu Posekovem. Sam Jesih, žagar na Posekovi žagi, velik gospod, je pustil ta dan žaganje in pohitel v Konjice, da izpolni dolžnost kot potomec nemških dedov. Ko so se vračali pozno v noč skozi Dražjo vas, je bilo v njihovih želodcih toliko navdušenja, da so zagnali kruljenje, hajlanje, kakor da so prišle v vas tolpe divjih psov. Seveda je moralo vzbuditi to vpitje vaše fante. In da bi se ne bili nemčurji pravočasno zavedli nevarnosti in pobrali kopit, nalezli bi se bili nehote in brezplačno mastnih klobas.

— **Sv. Primož na Pohorju.** V nedeljo, dne 14. maja so obhajali v Marenbergu šulferajnsko slavnost. Med zaslepljenci smo opazili tudi župana slovenske občine Sv. Primož na Pohorju in še nekatere druge. Srečna občina, ker ima takega župana!

— **Mariborsko porotno sodišče.** Slika strašne duševne zanemarjenosti se je razvijala v pondeljek pred mariborskimi porotniki. V Senčaku pri Ptujju je 11. februarja t. l. 17letni hlapec J. Arnuš ubil in oropal svojega lastnega očeta. Umorjeni, ki je tudi predsedel 10 let ječe zaradi umora, je bil pristaš ptujškega „Štajerca“ ter je v tem duhu tudi vzgojil svoje otroke. Prodal je svoje posestvo ter denar zapravljal s svojo hčerjo, s katero je tudi imel kaznivo razmerje. Sinu ni dal ničesar, temne ga je pognal služiti, kar je pritiralo sina do strašnega maščevanja. Mladi morilec je dobil 18 let ječe.

— **Uboj.** Mariborsko porotno sodišče je obsodilo 26 letnega posestnikovega sina Martina Repnika v triletno ječo, ker je zaklal oženjenega Marka Acka.

— **Roparski umor v Slivnici pri Mariboru.** Morilca posestnika M. Korena, ki so ga našli blizu Slivnice ob glavni cesti umorjenega in oropanega, so izsledili orožniki v Hrastniku pri Trbovljah v osebi 26letnega Fr. Ojsteršeka. Izdal ga je pohabljen prst.

— **Pisnemi zrelostni izpiti** na mariborski gimnaziji se vrše od 22. do 27. t. m. Udeležijo se jih 44 maturantov. Po narodnosti jih je 31 Slovencev ter 13 Nemcev in nemčurjev.

— **Cirkus Viktor** je došel v Maribor. Ravnateljstvo cirkusa opozarjamo na to, da more dobiti med mariborski neškatirajo prav imenitnih „neumnih Avgustov“. Najbolj sta še godna za ta posel mestni svet in uredništvo „marburgarce“.

— **Politično društvo „Maribor“** priredi svoj občni zbor v nedeljo, dne 28. t. m. v mariborskem „Narodnem domu“. Kot glavna govornika sta dosedaj že priglášena gg. drž. in deželna poslanca Franc Robič in dvorni svetnik dr. Miroslav Ploj. Začetek ob 3. uri popoldne.

— **Izginila je** dne 12. t. m. Marija Bruderman, hči veleposestnika in gostilničarja v Marmeku. V torek 16. t. m. so jo našli niže Marmeka ob dravskem pobrezju kot utopljenko. Bila je slaboumna in je najbrže sama skočila v Dravo.

— **Vrl slovenski puškar v Borovljah** na Koroškem je g. L. Borovnik. Opozarjamo gospode lovce, da podpirajo to dobro slovensko tvrdo pušk v nemčurskih Borovljah. Naj pokajo slovenske puške po naših lesih in pričajo o zavednosti slovenskih lovcev. Natančneje v inseratnem delu.

— **Strašna nesreča.** Dne 13. majnika t. l. se je zgodila v Tribučah pri Črnomlju grozna nesreča. Od jugozapada se privlečejo temni oblaki napovedujoči hudo uro. Ob pol 2. uri popoldan vlije se ploha s točo in treskanjem. Dvakrat po presledku ene minute udari strela v vas. Prvi pot ubije zvonečega cerkvenika in njegovo hči v cerkvenem stolpu. Kdaj pridejo ljudje do spoznanja, da ob hudi uri ne gre zvoniti! Dogodba je

tem žalostnejša, ker je bila dekle namenjena drugi dan odpotovati k svojemu ženinu v Ameriko.

— **Predor skozi Karavanke prevrtan.** V sredo dopoldne ob 9. uri so predrli predor skozi Karavanke.

Društveno gibanje.

— **„Celjsko pevsko društvo“** naznanja, da priredi v četrtek, dne 1. junija, na praznik Vnebohoda Kristovega, v veliki dvorani „Narodnega doma“ v Celju, točno ob pol 8. uri zvečer veliki koncert združen s III. slovenskim rajem v prid „Dijaške kuhinje v Celju“ in prosi druga društva, naj se blagovolijo ozirati na ta dan in ne prirejajo nobenih veselice, koncertov itd. da bude dobiček, kateri je namenjen večinoma ubogim dijakom izven Celja, tem večji. Natančen program prihodnjič.

— **Organisti, pozor!** Podporno društvo organistov priredi redni občni zbor dne 8. junija t. l. v Celju z sledečim vspeodom: Ob 10. uri slovesna sv. maša v župni cerkvi sv. Danijela. Pela se bude jubilejna maša, za mešan zbor s spremljevanjem orgel zložil J. Gruber. Takoj po maši se prične zborovanje in sicer v poletni hiši gospe Ploj, poleg orglarske šole na Bregu. Nameravani koncert se opusti vsled tega, ker priredi „Celjsko pevsko društvo“ veliki koncert dne 1. junija. Udje „Podp. društva organistov“ naj prineso svoje knjižice s seboj. Ako pa bi bil kateri zadržan, naj pošlje svojo knjižico vsaj do 1. junija društvenemu predsedniku, g. Silvestru Šentjurcu, organistu v Ptujju. Torej dne 8. junija vsi organisti v Celje!

— **„Slovensko politično društvo na Teharjih“** zboruje prihodnjo nedeljo, dne 21. t. m. ob 4. uri popoldne pfi Sv. Lorencu nad Prožinom v cerkveni hiši. Spored: Društvene zadeve. Predavanje o sadjereji, g. Levstik. Raznovrstnosti. K prav obilni udeležbi vabi najvljudnejše odbor.

— **Čebelarsko društvo za slov. Štajer.** Zborovanje in poučni tečaj podružnice Št. Jurij ob juž. žel., ki bi se imela vršiti v nedeljo, dne 21. t. m. v Slivnici, se morata radi nujnih ovir preložiti na nedeljo, dne 18. junija t. l.

— **Akad. tehn. društvo „Tabor“ v Gradcu** je na svojem občnem zboru dne 11. t. m. za letni tečaj 1905 volilo sledeči odbor: Predsednik: phil. Albert Kramer. Podpredsednik: phil. Anton Jug. Tajnik: phil. Josip Glonar. Blagajnik: iur. Fran Lipold. Knjižničar: phil. Slavko Dolinšek. Gospodar: tehn. Fran Spazzapan. Odborova namestnika: phil. Vasilij Mirk in tehn. Anton Bojec. Pregledniki: phil. Martin Beranič, tehn. Viktor Turnšek in phil. Fran Rodošek.

Družabno življenje med graškimi Slovenci.

(Pise §.)

I.

V prestolici naše zelene Štajerske prebiva nad 30.000 Slovencev, tako da lahko nazivljemo Gradec največje slovensko mesto, kakor imenujemo Dunaj največje mesto vesoljnega Slovanstva. Če greš po graških ulicah, čitaš veliko množico popačenih slovenskih imen; da, ta imena prevladujejo celo ona nemškega izvora. Že to nam priča, da so bili očetje raznih nemških obrtnikov in trgovcev Slovenci, ki so se pa, živeč med Nemci, popolnoma odtujili svojemu narodu in pozabili na svoj jezik, ali pa nam je to dokaz, da svojih otrok niso zamogli ohraniti Slovenstvu. Vzrokov za to navedemo lahko mnogo. Teško si je ohraniti narodno zavest in domačo govorico med samimi tujci in to tem bolj, če smo od njih odvisni. Graški Slovenci, med katerimi je glavna masa rokodelskega in delavskega stanu, si morajo služiti svoj kruh pri nemških gospodarjih, in četudi služi pri enem podjetniku več Slovencev, vendar še ti med seboj slovenski ne smejo občevati. Dalje je nepobitna in žalostna resnica, da si preprost Slovenec bogve koliko domišlja, če zna nemško. In res boš slovenske posle zelo redko čul po graških ulicah govoriti v našem jeziku, pač pa bodo klatili tudi med seboj blaženo nemščino in najsibo še tako slaba. Glavni vzrok, da se toliko graških Slovencev, naj si že bodo kateregakoli stanu, pogubi, pa je dejstvo, da niso dobro organizovani.

Za akademike obstoje pač tri društva, koja navajamo po njihovi starosti: „Triglav“, „Zarja“ in „Tabor“. Vsled nesrečne delitve v tri struje nastala so iz nekdanjega enega društva („Triglav“) kar tri, katera si med seboj tekmujejo. Koliko bi akademiki lahko dobrega storili za graško Slovenstvo, ako bi ne bilo med njimi večnih prepričev zaradi različnih nazorov!

V zadnjem času si je sicer najmlajše društvo stavilo hvalevredno nalogo, prirejati ljudska predavanja, pristopna vsem graškim Slovencev. Prvi večeri so bili res imenitno obiskani, ali pri zdajnjem smo šteli že mnogo manj udeležencev. Slaba udeležba pa neugodno vpliva tako na prireditelje kot na predavatelje, in kaj malo upanja je, da se prihodnjo sezono začno zopet predavanja z boljšim obiskom. Kaj je temu vzrok? Po našem mnenju se razvija med graškimi Slovenci pač premala agitacija. In tudi če je navdušenje že zaneteno,

moramo taisto znati vzdrževati, drugače prekmalu mine in ves trud je zaman. V drugi vrsti pa je temu menda le krivo strankarstvo pri nas graških Slovincih, a to je vendar nesmisel.

Omenili bi tu še akademično podružnico sv. Cirila in Metoda, ki pa že skoro dve leti spi, ali kaj, da ne dá glasu od sebe.

II.

Tudi ostali graški Slovenci so organizovani; vendar bi pri ogromnem številu Slovencev lahko imela vsa društva dosti več članov. Omenjam pred vsem izvenakademično podružnico sv. Cirila in Metoda, ki združuje v sebi razne stanovne in Slovence različnih nazorov. Ali število 120 je naravnost škandalozno za naš narod. Večino članov tvorijo slovenski uradniki in obrtniki, izmed preprostega ljudstva pa ni nikdo zastopan. Kdo je kriv? Tu bo potreba še agitacije, da se med preprostim ljudstvom vzbudi zanimanje za prekristno našo družbo, ki bo, dovoljno podpirana, tudi nam graškim Slovincem otvorila slovenske učne zavode.

Razven ravnokar imenovanega obstojate pa še dve drugi društvi za graške Slovence. Starejše je društvo „Naprej“, ki ima približno 80 članov. Ustanovljeno pred šestimi leti imelo se je boriti že od početka z raznimi neprilikami. In komaj je obstojalo 2 leti, že se je pojavilo med člani strankarstvo in rezultat tega starega slovanškega greha je bilo novo društvo „Domovina“. Ta je zaslovela kot klerikalno društvo, „Napreju“ pa se je očitalo, da je liberalen. Z razcepom pa so se tudi razdelile delujoče moči in obe društvi se niste mogli veseliti trdnega, veselega obstanka.

S pomočjo akademikov se je sicer osobito društvo „Naprej“ ojačilo, ali do zadnjega časa je veljalo vsako omenjenih društev kot središče klerikalne, oziroma liberalne stranke. Tako združuje sedaj „Domovina“ večinoma preprosto ljudstvo, ali pomanjkanje dovoljnih sredstev ovira delovanje inako jako navdušenih voditeljev. Dasi imajo društveniki od „Naprejevcev“ različno stališče, vendar o klerikalizmu v pravem pomenu besede ni govora.

Isto velja o „Napreju“, kojega člani so uradniki, profesorji in nekateri obrtniki.

Do zadnjega časa je vladalo tedaj med obema društvi precejšnje nasprotje. Zdaj, ko so prišli na krmilo drugi možje, ki niso bili v bojnih vrstah za časa prepričev v maternem društvu „Napreju“, so se razmere zelo ublažile in zadnje veselice so pričale, da je že mnogo, mnogo pozabljenega. Prav tako! Mi graški Slovenci, se moramo med seboj sporazumeti in podpirati.

Ali žalostno dejstvo je, da se imate obe društvi boriti z raznimi težkočami. V prvi vrsti je v vsakem premalo članov. In „Domovina“, ki združuje priprosti živelj, bi bila lahko močno organizovano društvo. Ima sicer svojo sobo, ali časopisov raznih struj ima prav malo. Brez sredstev se članom mnogo nuditi ne more. Vendar pa je društvo za narod nezmerne pomena. Društvo „Naprej“ je namreč delavskim slojem zelo tuje, ker si to domišlja, da ga „Naprej“ prezira.

Vemo, da temu ni tako. Ali predno postanejo drugačnih nazorov, do takrat morajo imeti svoje društvo. Naše mnenje je, da je treba tu le dovoljne agitacije in veliko število delavcev, poslov itd. bo v kratkem času zbrano v „Domovini“. S tem bodo narasla tudi sredstva in članom se bo lahko mnogo več nudilo.

Društvo „Naprej“ se tudi ne more povoljno razvijati, ker tudi ono nima ne potrebnih sredstev, ne zadostnega števila članov. Koliko je v Gradcu slovenskih uradnikov in premožnih obrtnikov! Pa zanimanje za imenovano društvo ni mnogo. In vendar nudi svojim članom lepo urejeno čitalnico z vsemi slovenskimi in beletrističnimi časopisi; pa tudi nemški časopisi so v precejšnjem številu na razpolago. Knjižnica sicer ni bogve kako bogata, vendar zadostuje za sedanje razmere.

Najbrže odvrča že naslov „Naprej“ marsikoga, da bi vstopil v društvo. Uradništvo se menda boji svojih slovenstvu nenaklonjenih predstojnikov, drugi menda smatrajo društvo za revolucionarno, najmanj pa za strogo liberalno. Ali društvo ni politično in ima namen, gojiti med svojimi člani družabno življenje. Dolžnost vsakega graškega izobraženega Slovenca bi tedaj bila, podpirati to društvo in pristopiti mu, če že ne kot reden, pa vsaj kot podporen ud.

Delavni društveni odbor ima najboljše namene, povzdigniti društveno življenje na višjo stopinjo. Rad bi si nabavil še mnogotere znamenite časopise; tudi čitalnične prostore bi rad nastanil v boljši hiši; ali pri sedanjih razmerah in tej podpori mu je to nemogoče. (Dalje sledi.)

Dopisi.

Spodnja Poljskava. Pisalo se je zadnji čas v različnih časnikih o ustanovitvi nemške šole na Pragarskem. Ker pa dotični članki niso povsem resnični, naj nam bo dovoljeno nekaj vrstic v popravek in dopolnitev zabeležiti. Na Pragarskem imajo za šolo premalo otrok; samo 15 jih je ter obiskujejo štirje šole na Črešnjevcu, 11 pa domačo šolo na Spodnji Poljskavi, kamor je le pol ure. Splah pa se interesenti pri tozadavnem sestanku niso nič kaj za šolo navduševali. Stari oče

Kos jim je prav pametno povedal, naj se poprej plača šola spodnjepoljskavska, katero breme jih itak dovolj tlačí. Učitelj Kokl se nikdar ni ponujal ter je le na večkratno ustmeno in pismeno vabilo in na prigovarjanje nekega odličnega slovenskega narodnjaka šel k tozadevnemu sestanku. Ko je imenovani po nemških, od Kastelica samega pisanih člankih, zvedel, kje hoče ta za nemško šolo denar beračiti, je pa privatno poučevanje pismeno odklonil. Župnik spodnjepoljskavski, gosp. Heber, pripravlja učence za letošnjo birmo. Ako bi se torej več otrok privatno poučevalo, obljubil je, da bi tuintam tudi tiste posebej za birmo pripravljali. Da bi pa obljubil omenjeni gospod pragerske otroke redno mesečno po osem ur poučevati, je izmišljeno. K sestanku, ki je bil 7. t. m., prišlo je pa že itak samo par oseb ter je poštar Kastelic že baje začel kapitulirati ter bo ta kapitulacija v kratkem dognana stvar.

S tem, upamo, je ustanovitev pragarske šole izročena poznejšim rodovom; a poštar Kastelic pa naj list v svojem albumu obrne ter naj zabeleži najnovejšo svojo blamažo. Rožir.

Narodno-gosp. novice.

Proti peronospori.

V „Kmetovalen“, št. 19. l. 1904 smo čitali: „Škropljenje proti peronospori v hudi solnčni vročini je opasno, vsaka kapljica na listu učinkuje tako, kakor steklena leča na solncu, torej vžge list. Megleno pa suho vreme je za škropljenje najbolj ugodno. Nekaj podobnega vemo že tudi glede žveplanja proti grozdni plesnobi.“

V tem odstavku se nahaja pomota, katera utegne biti kaj nezaželjenega upliva na izvrševanje škropljenja proti peronospori in žveplanja proti peronospori in žveplanja proti grozdni plesnobi. In zato jo treba popraviti. Trditve, da bi škropljenje proti peronospori, izvršeno v hudi solnčni vročini bilo opasno, češ, da vsaka kapljica na listu učinkuje tako, kakor steklena leča na solncu, da vžge list, ni namreč nikakor prava, ki bi imela dejansko podlago, marveč je to velika pomota. Da je temu tako, nam dokazuje dozdašnja skušnja v vinogradarstvu, dokazuje nam to pa tudi veda, znanost. Vsa dozdašnja vinogradarska skušnja dokazuje nam to takole:

Ko o peronospori še čisto nič vedeli nismo, torej v času, ko se je še reklo: „Bog nas vari suše, toče, moče, pa bode vina dosti“ se trt seveda nič škropilo ni, toda menjavali so se pa vendar vsako pomlad veliki, takorekoč momentanni nalivi (plohe) s tem koj sledečim najlepšim solničnim vremenom, spojenim z velikim pripekotom. Toda, da bi se vsled tega listje na trtah užgalo, tega ni nikoli nihče zapazil. Proti peronospori škropimo trte že od leta 1884. naprej, in sicer smo jih dve leti na Slapu pri Vipavi (po italijanskem priporočilu) škropili z apnenim beležem, narejenem sproti iz živega apna in vode. Pozneje smo pričeli trte (po francoskem ali Milardet-ovem priporočilu) škropiti z beležem, narejenim iz ugašenega apna, kateremu se je dodalo 4% modre bakrene galice. Škropilo se je trte vedno pri najlepšem, najtoplejšem solničnem vremenu, toda, da bi se bilo vsled tega listje na trtah užgalo, tega ni nihče zapazil. In jaz mislim, ako bi se bilo to zapazilo, da bi trt naprej ne škropili, pa so jih vendar. Povsod, kjer se je pametno, previdno postopalo sleherni leto naprej, do današnjega dne. Da je pomota, in sicer velika pomota v mnenju, da solnce trtno listje užge, ako se na njem vodne kapljice nahajajo, da jih užge kakor steklena leča; to dokazuje nam jasno tudi napredujoča veda. Čujmo. Tako okolo leta 1868. ali pa 1869. se je prikazal v naših krajih prvič, na vinski trti takozvani črni palež ali pikca. In takrat nas je učil sicer jako sloveči tedajšnji profesor za botaniko in ecologijo Friderik Haberland na kraljevi ogrski kmetijski akademiji v Magyar Ovárn (Ogrski stari grad, Ungarisch Altenburg) na Ogrskem, da nastaja pikca na isti način na trtnem listju ter na trtnih pognankih, kakor je to do zdaj v tem članku govor bil. Toda takrat bili sta še mikrologija in bakterologija pač šele v povitkih, kateri sta se šele v poznejših letih, osobito za časa delavnosti slovečega pl. Thümen-a in drugih do današnje visočine pospeli. Leta 1875. ali 1876. me je prišel profesor Haberland na Slap obiskat, in eno prvih vprašanj, katero mi je mož stavil, je bilo to: Ali imate pri vas tudi že črni palež? Jaz sem mu pritrtil, ter ga tudi k najbližnji napadeni trti peljal, kjer je koj obstal: „Da, to je črni palež“. Prašal me je pa mož dalje: Kako pa vi vašim učencem nastanje te bolezní razlagate? In jaz sem mu odgovoril: Ne zamerite, gospod profesor, povsem drugače kakor ste nam to vi svoječasno razlagali, kajti znano mi je že iz strokovnega slovstva, da je temu neka glivica, imenovana „gloeosporium ampelofagum“ uzrok, ne pa solnčni žarki, kateri baje skozi vodene kapljice prodirajoči, na listju in pognankih tako učinkujejo, kakor solnčni žarki, ko prodirajo skozi stekleno lečo, ali užgalno steklo. Mož mi je povsem pritrtil.

Kako neutemeljena, kako kar naravnost smešna da je bila prejšnja pojasnitev nastanja črnega paleža ali pikca, katero smo pa vendar vsi brez vsakega ugovora verjeli, o tem me je prepričalo lastno poznejše premišljevanje o stvari sami. Iz fizike mi je bilo namreč predobro znano, da je med šesterimi različnimi steklenimi lečami le dvojno izbočena (bikonvex) tista, katera zamore v sebi vstrične solnčne žarke tako lomiti, da se na nasprotni strani v gotovi oddaljenosti tako združijo, da nastane tam takozvana vžigalna točka ali gorišče (Brennpunkt), katera zamore lahko užgalne predmete kakor kresilno gobo, smodnik, papir, celo uneti, zažgati. Nikoli pa ne morejo tega takozvane ravniozbočene (planconvex) leče storiti. No vodne kapljice na listju trt so pa ravniozbočene leče, kako naj torej skozi nje prodirajoči solnčni žarki vžigajo? — Pa vzemimo, da bi bile vodne kapljice na listju trt res dvojno izbočene leče. Tudi v tem slučaju bi ne mogli skozi nje prodirajoči solnčni žarki lista užgati, saj leži vendar kapljica na listu samem, ne pa toliko pred njim, da bi se zamogli solnčni žarki na listu v vžigalno točko, v gorišče združiti ter list vžgati.

Pa vzemimo, da postane absolutna nemogočnost vendarle mogočnost, da torej skozi vodene kapljice prodirajoči solnčni žarki, (liki steklenim lečam) vendarle liste lahko užgejo. Kako naj pa to store, ko je kapljica vendar iz vode? Voda pač ne bode užgala, ampak ogenj pogasila, in naj bode še tako vroča, in če tudi vrela.

Trditve, da je škropljenje proti peronospori v hudi solnčni vročini opasno, češ da vsaka kapljica na listu tako učinkuje kakor steklena leča, da torej list užge, je pač popolnoma bosa.

Škropi naj se trte tudi v bodočnosti tako, kakor se jih je dozdej, tudi v najlepšem, najtoplejšem vremenu. Kar bi bilo pa glede škropljenja jako priporočati, da bi se trte res le fino škropile ne pa že polivale. Bil sem lani v Istri ter opazoval vinograde med Opatijo in Iko, osobito okolo Ičići. Opazoval sem jih seveda le iz ceste, in dozdevalo se mi je, da niso bili nič škropljeni, dasi so bili v kljub kaj hudi suši, čez in čez krasno zelenega listja. Nekega dne so mi prišli nasproti ravno pred Ičići trije kmetje in prašal sem jih, ali je bilo trtje kaj poškopljeno ali nič, in oni so mi odgovorili: E, gospodine, višje tri, četeri puta smo štrcali. Ko sem si na to trte natanko ogledal, prepričal sem se do dobrega, da so bili istinito škropljeni toda jako fino, štedljivo, ne pa kakor pri nas tako potratno, da so trte čisto bele, tako bele, da je škropljeni vinograd od neškropljenega že na več kilometrov daleč razločiti.

Na Goriškem sem videl pred 43 leti trte v prvič žveplati, pa žveplali so jih vselej ako je to le mogoče bilo pri najlepšem, to je najtoplejšem vremenu. 31 let trte že sam žveplam, kajti z pričetkom nekdašnje vinarske in sadjarske šole na Slapu leta 1873. se je pričelo šolske vinograde koj tudi žveplati, dasiravno Vipavci takrat o žveplanju nič slišati niso hoteli, klub temu, da je bila grozdna plesnoba že jako zaplodena. No, žveplalo se je potem celi čas obstanka šole na Slapu, in ko se je leta 1886. na Grm na Dolenjsko preselila, pričelo se je tudi trte koj žveplati, kajti grozdne plesnobe ni bilo sicer še toliko kakor v Vipavi, pa bilo je je vendar le dovolj. V celem tem času sem pazil pa vedno na to, da se je žveplanje, ako le mogoče ravno v najlepšem, najtoplejšem solničnem vremenu vršilo. Pokesal se nisem pa še nikoli, kajti prepričal sem se do dobrega, da je ravno v najtoplejšem solničnem vremenu izvršeno žveplanje najbolj hasnilo, v hladnem izvršeno pa malo, ali celo nič. Seveda gre tudi pri žveplanju jako na to paziti, da se to pravilno vrši, da se žvepla veliko preveč na zarod, osobito pa na že nastalo grozde ne nanese, kar je pa po Dolenjskem žal, skoro sploh običajno. Ako ni grozd s žveplom popolnoma potrošen, tako da se ga že lahko dol otrese ne pa le lahko dol spiha, pa mislijo priprostí vinogradniki (pa tudi inteligentnejši niso popolnoma izvzeti) da žveplanje nič ne izda.

Tako preobilno žveplanje je seveda predvsem potratno, potem pa tudi kar naravnost škodljivo, kajti vroče solúce raztopi žveplo, jagode postanejo vsled tega z neko rujavo skorjo prevlečene, in posledica temu je ta, da se jagode ne debele, da tudi popolnoma ne dozore, in da mošt potem po žveplenem vodiku smrdi. Kar je pa pri žveplanju še glavni faktor, je pač to, da mora trtje, ko se žveplanje vrši, popolnoma suho biti, ne pa znabiti od dežja ali rose mokro, in pa da ostane žveplo vsaj 48 ur na trti, da ga torej prej než dol ne opere.

R. Dolenc.

Politični pregled.

— Carinski tarif o katerem se je obravnavalo v državnem zboru, je tarif, ki določa, koliko se na mejah Avstro-Ogrske pobira carine od blaga, ki gre preko nje. Te carine se ne pobirajo v glavnem zato, da država dobi mnogo denarja, ampak da se s tem brani prevelike konkurence

domače blago. Tuje blago namreč prihaja k nam dražje kot bi prihajalo brez nje. Iz govorov različnih poslancev so bila zanimiva izvajanja Poljaka Kolišerja. Kmetijskim strankam se očita, da hočejo kmetijske pridelke spraviti na trg, kar mogoče dražje, torej življenje posebno po mestih podražiti. Ne pomislijo pa, da se ne dražijo le živila ampak sploh vse, najbolj pa blago, ki se izdeluje po mestih. Sicer pa vzroki izrednega podražanja živil ne leže v kmetu, ampak drugod. Dne 10. t. m. je zbornica po daljši razpravi odobrila drugo skupino carinskih postavk, in sicer za: les, oglje in lesene izdelke. Največji upor je bil proti predlogu vlade in večine carinskega odseka, da se sme v našo državo prosto, torej brez carine uvažati laneno, konopno in drugo predivo. Prosti uvoz škodi v prvi vrsti raznim okrajem na Češkem, koder pridelujejo še mnogo prediva. Z druge strani pa se pritožujejo tovarnarji proti carini, češ, da ne bi mogli tekrovati s tujim blagom. Četrta skupina obsega: Železo in raznovrstne železne izdelke. Kakor znano, zvišujejo razne države carino od tujih poljedelskih pridelkov, da varujejo svoje poljedelstvo. Isto sedaj namerava tudi naš novi carinski tarif. Žito nima prave cene in naši poljedelci v obče z dohodki od žita niti ne pokrijejo davkov in drugih stroškov. Zadnjih deset let je padla cena pšenice povprek za 7 kron, rži in koruze za 3, ječmena in ovsa za 2 kroni pri met. stot. Pridelovanje žita se marsikje več ne izplačuje. Edinole živina in gozdi še donajajo dohodke. Na drugi strani pa dela konkurenco in pritiska na cene vedno rastoči uvoz žita iz tujih držav, osobito iz Amerike. Navzlic temu pa naša država izvažala na leto za 800 milijonov kron raznih kmetijskih pridelkov. Z ozirom na vse te razloge torej določa novi carinski tarif znatno višjo carino za tuje pridelke. Vlada hoče varovati tudi industrijo proti vnanji konkurenci.

— Češki deželni zbor je imel v četrtek formalno sejo. Deželni odbor je predložil proračun za l. 1905, ki izkazuje nepokritega primanjkljaja 13 1/4 milijona kron. Nemški poslanci hočejo nadaljevati obstrukcijo, dovolijo samo rešitev predloge glede uim. proračun in nekaj manjših gospodarskih predlog.

— Stanje v Stari Srbiji in Makedoniji se na videz ni dosti izpremenilo. Uboji, roparski napadi na vasi in mesta in podobni zločini, to so dogodki, ki se ponavljajo dan na dan. Pred dnevi je došlo brzajavno poročilo, da so Arnavti iz Dibre odšli v Belo polje, da pustošijo srbske vasi. Bilo jih je 150. Ena vest pa je razveselila prebivalstvo Stare Srbije in Makedonije, a ta je, da je ubit glasoviti tolovaj arnavtski Ali-Jahija. Ta haramija je bil narodu prava pokora in s svojo četo je često ropal po Srbiji in neusmiljeno ubijal. Iz Prištine je šlo za njim 150 konjenikov, mu razbilo četo, njega pa ubilo.

Rusko-japonska vojna.

Izguba japonskih vojnih ladij. Nedavno je došlo poročilo, da se je potopila največja japonska ladja, oklopnica „Mikaza“. Ta vest ni sicer od japonske strani še oficijelno potrjena, ako je pa resnična, ostanejo Japonski samo še tri oklopnice, dočim ima sedaj Rusija v iztočnih vodah 8 oklopnice in tri obrežne oklopnice. Tekom sedanje vojne je Japonska že izgubila dve oklopnice, tri križarje, tri obrambne ladje ter veliko število torpedov. Japonska flota je torej izgubila, nevštevsji „Mikase“, osem velikih ladij in več torpedovk. Tudi je japonsko brodogradništvo vsled dolgotrajne uporabe že mnogo izgubilo na svoji veljavi.

Četrto rusko brodogradništvo. Po poročilih kronštatskih listov je načelnik baltiškega brodogradništva, admiral Birilov, poveljnik vseh ladij, ki spadajo k četrtemu brodogradništvu, ukazal, da naj imajo na vsak način svoje ladje pripravljene, da 14. roznika t. l. odplujejo na Daljni Vzhok.

Zopet japonski parnik ponesrečil. Reuterjev urad poroča iz Tokija: V Inkov namenjeni japonski parnik „Hujetsomaru“ je pri Miaotavskih otokih v bližini Port Arturja zadel ob plavajočo mino in se 14. t. m. potopil pri Eliotskih otokih. Obložen je bil s provijantom za mandžursko armado. Domneva se, da se je s parnikom potopila tudi vsa posadka. To je v kratkem času že tretji japonski parnik, ki je v bližini Port Arturja zadel ob plavajočo mino in se potopil.

Roždestvenski obolel. Admiral sam poroča ruskem pomorskemu uradu: „Na ladjah vse dobro, le jaz sem bolan, da se komaj držim po koncu.“ — Oddal je poveljstvo admiralu Nebogatovu. — Torej tik pred odločilnimi dogodki je zbolel Roždestvenski in dal iz rok poveljstvo baltiškega brodogradništva. Z veliko požrtvovalnostjo je podvzel Roždestvenski ta drzni čin, da je vse poskusil, kako bi zopet vrnil svoji domovini ugrabljeno gospostvo. Med vso vojnjo in za časa svojega bivanja na Madagaskarju je uril svoje mornarje, in zdaj ima na ladjah samo vrlo izurjeno moštvo. Srečno je dospel v vzhodno-azijsko morje, in zdaj ne zadostuje več njegova moč, da bi dokončal to, kar je začel. Za Rusijo pomeni odhod Roždestvenskega iz bojišča enega največjih udarcev v leto dni trajajočem besnem boju.

— Škodljivi vpliv alkohola. Škodljivi vpliv alkohola na potomce je brezdvomno dokazan. Tako je med idioti 60 odstotkov, med epileptiki 52, med zločinci 96, med javnimi nečistniki 60 in med pijanci 66 odstotkov takih, katerim so bili njihovi starši sami strastni privrženci alkohola.

— **Papirnata obleka.** V velikih mestih na Japonskem stane vrhna obleka, narejena iz papirja, komaj 80 vin. Tako obleko nosijo večinoma knji (delavci), ki delajo na planem. Čeravno so ti ljudje vedno izpostavljeni vsakemu vremenu, ne odlože nikdar svoje papirnate z oljem namočene obleke. Vzlic temu, da je ta obleka zelo po ceni, traja taka vrhna suknja lahko eno leto in še več.

Ponos vsake gospodinjice je dobra kava.

Kathreinerjeva Kneippova sladna kava

se ne bi smela pogrešati več v nobenem gospodinjstvu, kadar se pripravljata vsakdanja kavina pijača.

o o o

Zahtevajte le izvirne savoje z imenom »Kathreiner« in ne kupujte nikoli, kar se odtehtuje odprto.

Loterijske številke.

Trst. dne 13. maja 1905: 22, 25, 27, 15, 42.
Linc. " " " " 83, 88, 54, 47, 28.

Zahvala.

Za dokaze obilnega sočutja ob boleznih in smrti, kakor tudi za častno, toli številno spremstvo pri pogrebu gospoda

Jožefa Pečnaka

izrekamo svojo najtoplejšo zahvalo prečastiti duhovščini, slavnemu celjskemu pevskemu društvu, darovalcem prekrasnih vencev ter vsem vrlim teharskim in okoliškimi občanom.

TEHARJE, dne 18. maja 1905.

(251) 1 **Žalujoči sorodniki.**

Št. 2493/549 II.

(175) 3-2

Razglas.

Vsled pooblastila štajerskega deželnega zbora podeli se v letu 1905 nastopne poselske premije:

- 100. delavskih premij po 50 K** za poljske posle, kateri so dalj časa, najmanj po 15 let služili nepretrgano in pošteno pri enem in istem gospodarju (kmetiji).
Upravičenci, ki se niso dopolnili 50. leto, dobe razen tega še 50 rentnih hranilnih vlog po 20 K.
- 100 poselskih premij à 20 K** (mladostne premije) za poljske posle za primeroma najdaljšo, ne manj kot 5 letno službeno dobo s sličnim zadržanjem v službi, ki pa se niso prekoračili 30 leto.
Vsak s to premijo obdarovan, dobi tudi rentno hranilno vlogo za 10 kron.
- Pet starostnih rent po 200 kron letno** za zaslužne poljske posle in delavce, ki so prekoračili 60. leto in služili najmanj 20 let pošteno in nepretrgano pri enem in istem gospodarju (kmetiji).
Premije pod A. in B. podeli se le osebam, ki za časa prošnje služijo še pri istem gospodarju.
Vsak nagrajen posel dobi razen tega še častni diplom. Prošnje z natančno označbo starosti, stanu in premoženjskih odnošajev, kakor tudi o dobi službe, kakovosti posestva (ali veliko ali malo) z zadržanjem, potrjene po dotičnem gospodarju, se imajo vložiti pri županstvu dotičnega kraja.
V prošnji je navesti za katero premijo se prosi (A. B. ali C); ako prošnja pošilja posel, priložiti je poselska knjžica (§ 27. posl. reda).
Pravilnost podatkov v prošnji naj potrdi županstvo (uradni pečat, podpis župana in enega občinskega svetovalca).
Prošnje se naj dostavijo deželnemu odboru do 15. oktobra 1905.
Predstojecim predpisom ne odgovarjajoče prošnje se vrnejo.
Gradec, dne 20. svečana 1905.
Za štajerski deželni odbor: Edmund grof Attems.

Obleke

za gospode in dečke izgotavlja natančno po naj-novejšem kroju in nizki ceni.

Matija Kosi

Vuršenci, pošta Mala Nedelja via Ljutomer.

Naprodaj je:

a) **hiša v Ormožu**, nahajajoča se v jako dobrem stanu, z veliko kletjo, z lepim sadonosnikom, njivo, vrtom, vse arondirano, jako pripravno za vrtnarstvo, meri skupaj 1 pl 682 □ K;

b) **vinograd** obstoječ iz 8 pl 934 □ K skoraj vse na novo nasajenih goric, 10 pl 1139 □ K šume, 4 pl 1349 □ K njiv, 5 pl 1153 □ K travnikov in 2 pl 916 □ K sadonosnika in pašnika, vse arondirano, tik Jeruzalema v najboljšem kraju ormoško-ljutomerskih goric;

c) **hiša v Mihalovcih**, oddaljena 10. min. od župne cerkve pri Svetinjah, sposobna za kakega umirovljenega č. g. duhovnika, s popolno gostilniško koncesijo in veliko kletjo; k hiši spada 3 pl 971 □ K zemljišča, med temi 1 pl 103 □ K obnovljenih goric, drugo so njive travniki in sadonosnik.

Plačilni pogoji so pri vseh treh zemljiščih prav lahki, ker je treba le četrtino kupnine v gotovini položiti, ostanek pa po dogovoru.

Podrobna pojasnila daje biležniška pisarna v Ormožu. (246) 3-2

Lončar

proda zaradi preselitve 1 napol nov pneumatik-bicikel sistem Kayser, šivalni stroj Singer, 1 mašino za udelovanje glin, vsa železna in še večidel nova, lahka, da se goni z roko, železno-lit nov možnar s pšajem, 80 kil težek; modeli iz mavca za peči in pečnice (kahle); formati imam še tudi mnogo lončariji spadajočega orodja. Kdor potrebuje ta orodja, naj se osebno ali pismeno zglesi pri

FRANCU ČATER, lončarju

Prožinska vas št. 1, p. Štore pri Celju.

Prodaja se vrši do 28. maja.

(257)

Dobro izurjeno

2-1

prodajalko

sprejme takoj ali v 6 tednih tvrdka

R. MIKLAVC v Ljubljani.

ZVEZNA TISKARNA
CELJE - SCHALLERJEVE
ULICE ŠTAV. 3

Priloga se na vsakovrstno izvrševanje hitra od navodbe do najmodernejše oblike.

Ker je bogato založena z najmodernejšimi okraski ter opremljena z motornim, ozir. elektr. obratom, lahko izvršuje največja dela v kratkem času okusno, točno in ceno.

Vse po konkurenčnih cenah.

Ljudevit Borovnik
puškar v Borovljah (Ferlach) na Koroškem
se priporoča v izdelovanje
vsakovrstnih pušk
za lovce in strelce po najnovjših sistemih pod popolnim jamstvom. Tudi predeluje samokresnice, sprejema vsakovrstna popravila ter jih točno in dobro izvršuje. — Vse puške so na c. kr. preskuševalnici od mene preskušene. — Slovenske ali nemške cenike na zahtevanje (555) zastoj in poštnine pristo. 50-1

(254) 3-2

Proda se
hiša pri „Divjem možu“
v Gaberju.

Ponudbe pod „Divji mož“ sprejema upravništvo „Domovine“.

Iščem spretnega

stenografa

zmožnega slovenske in nemške stenografije.

(252) 3-2

Dr. Jos. Vrečko.

Čateške toplice
na Kranjskem
pol ure od železniške postaje Brežice.

Akrato-terma prve vrste, toplote 40-42° R; vplivajo eminentno proti protinu, mišični in členski revmi in njih posledičnim boleznim, kakor tudi neuralgiji, kožnim boleznim in ranam, kroničnemu materničnemu vnetju, eksudatu itd. Stanovanja in kopaljski baseni nanovo sezidani, tako da odgovarjajo vsem higijeničnim zahtevam ter se slav. p. n. občinstvu najtopleje priporočajo.

Kopaljski zdravnik **dr. J. Strašek.**

Vsa nadaljna pojasnila da

(236) 3-2

kopaljsko oskrbnitvo toplic, p. Brežice.

Vožnje karte in tovorni listi v

Ameriko
Kralj. belgijski poštini parnik.
Red Star Linie iz Antverpna naravnost v **Novi York** - in **Filadelfijo**. - - Koncesijovana od visoke - - - c. kr. vlade. - - - Pojasnila daje **Red Star Linie**, Dunaj IV., Wienergürtel 20 ali pa **Resman Ivan**, glavni zastopnik v Ljubljani, Kolodv. ulica št. 41, druga hiša na levo.

Zelo velike važnosti je, da si vsak kmetovalec nabavi novo izumljene s katerimi lahko ena oseba toliko naredi kakor 6 oseb z malimi, navadnimi = grabljami. =

vlačne grablje

Prodaja pri **'Merkurju'**,

trgovina z železnino P. Majdič-a v Celju.

Vsakdo si lahko grablje ogleda, ne da bi bil siljen iste kupiti.

Vizitnice priporoča Zvezna tiskarna.

Original **SINGER**
 Man beachte die Fabrikmarke.
 THE SINGER MANUFACTURING CO.
SINGERjevi Nähmaschinen
 Singer Co. Nähmaschinen Act. Ges.
 Vsak šivalni stroj ima varstveno znamko.

Najprimernejša darila za godove, birmo itd. so

Singerjevi šivalni stroji
 za domačo porabo in obrtne svrhe vsake vrste.

Velika trežnost in vzorna konstrukcija usposobljajo stroje do najvišje tvornosti ter so vsakomur v uporabo.

Brezplačni pouk v šivanju in vseh načinih modernega in umetnega vezenja

Singerjevi šivalni stroji so na največjih svetovnih razstavah odlikovani z največjimi priznanji.

Singer Co. delniška družba šivalnih strojev
 CELJE, Kolodvorska ulica šte. 8. (152) -12

V najem prodajalna

se odda sredi žalskega trga se nahajajoča

kjer se je do sedaj prodajalo usnje in čevlarske potrebščine.

Prodajalna pa je sposobna tudi za vsako drugo trgovino. (250) 3-2

Vpraša se pri lastniku **JOŽEFU ŽIGAN.**

Usojam si Vaše blagorodje vljudno opozoriti na mojo

špecerijsko trgovino

v Mariboru

Gosposka ulica št. 44.

Čast mi bode šteti tudi Vaše blagorodje med svoje odjemalce ter zagotavljam v vsakem oziru najboljšo postrežbo in najnižje cene.

Z najodličnejšim spoštovanjem

(224) 8-6

Dragotin Herzog.

Zacinjenje in popravila vsake vrste točno in ceno.

Kotli za pranje in kuhanje žganja
 vseh vrst v skladišču.

Demetrij Glumac, kotlar
 Celje, Graška cesta šte. 28

se priporoča p. n. naročnikom za vsa v njegovo stroko spadajoča dela kakor za vsakovrstno montiranje parnih kotlov, za parne stroje v barvarijah, belilnicah, kožarnah, tovarnah za sveče in magari in itd. parovodovode v bakru in železu. (238) 50-3

Ferdinand Sikošek

slikarski in pleskarski mojster

Cerkveni trg 4 **CELJE** Cerkveni trg 4

prevzame vsa cerkvena, sobna, dekoracijska, črkoslikarska, pohištvena in druga v njegovo stroko spadajoča dela, katera izvršuje po konkurenčnih cenah, točno in solidno po najmodernejših vzorcih. ***** Proračuni na zahtevanje brezplačno.

**Fizol, krompir, jabolka,
orehe**

sploh vse deželne pridelke

kupi (42) 50-17

Anton Kolenc, trgovec v Celju.

1600 hektolitrov

najboljšega laškega rilčka, malega rilčka, traminca, rutlandca, belega in rdečega burgundca iz let 1904, 1903, 1901 prodaja grajščina

Dugoselo, Hrvatsko

kjer je železniška in poštna postaja.

40%

manj delavske sile potrebujejo gasilna društva pri brizgalnicah najnovejšega zistema in prenosom ravnoteža, odlikovanega v Pragi na razstavi leta 1903, izumitelja in tvorničarja

R. A. SMEKAL-a

iz Smichova. Podružnica Zagreb.

Ti stroji delajo desno in levo, eno in dvo-mlazno 30 do 35 m mlaza! Skladišče vseh gasilnih potrebščin. Tudi na obroke.

S spoštovanjem (497) —27

podružnica R. A. Smekal.

V najem

se vzame dobro idoča

mesarija in gostilna.

Nastop s 15. junijem t. l. — Ponudbe na upravištvo „Domovine“. (209) 8-4

Naznanilo preselitve.

Slavnemu občinstvu vljudno naznanjam, da sem preselil svojo **strugarsko delavnico** iz Gledališke ulice v

Graško ulico št. 33.

Priporočujoč se za najmnogobrojnejša naročila zagotavljam točno in solidno postrežbo po najnižjih konkurenčnih cenah.

(258) 3-1

Jakob Križman

strugar (Drechsler).

Sprejemem takoj **učenca** za strugarsko obrt.

Južnoštajerska hranilnica v Celju

naznanja, da je **znižala obrestno mero od 1. prosinca 1905** pri zemljiških posojilih od pet na

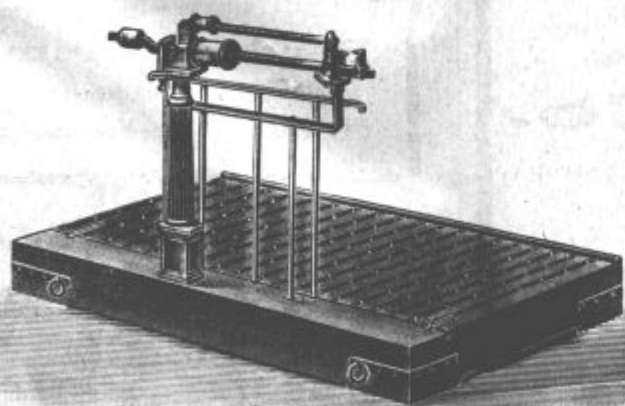
štiri in tričetrt odstotke.

Za **občinska in korporacijska posojila** v okrajih Gornji Grad, Sevnica, Šoštanj, Šmarje in Vransko pa od pet na

štiri in pol odstotke.

Obrestna mera za **hranilne vloge ostane** kot je bila dosedaj **4%**.

(14) 21

Različne tehtnice.

Izdelujem nove ter popravljam tudi stare, bodisi decimalke, premostne ali sploh vsake vrste tehtnic.

Štedilna ognjišča,

vsakovrstna, velika in najfinejša, kakor tudi mala in prosta, izdelujem sam. Za ista prevzamem tudi nabavo pečnic, kakor tudi zidarska dela z jamstvom dobrega izršila. — **Štedilna ognjišča** imam vedno v zalogi; po poslani meri se ista hitro izvrše.

Vsakovrstne vodovode,

bodisi iz studencev, vodnjakov ali hidravličnimi vidri, odkoder se voda lahko poljubno napelje bodisi v

kuhinje, pralnice, dvorišča, hleve ali vrtove.

Prevzamem popolno napravo kopališč,

najsbodo gorka, mrzla ali parna kopališča, bodisi za zasebnike, zavode, občine itd. — Izvršujem vsa konstrukcijska dela, kakor

mostiče, železne cvetličnjake, verande, stopnice, ravne ali okrogle.

Vsakovrstne železne ograje

(tudi iz žice), n. pr. za stopnice, cerkve, šole, grobove, vrtove in zasebne hiše itd. — **Železna vrata za prodajalne in skladišča ali pokopališča.** — Popolnoma železna

okna, primerna za vsako stavbo, osobito za tovarne, skladišča ali hleve, **napeljavno strelodovov** itd.

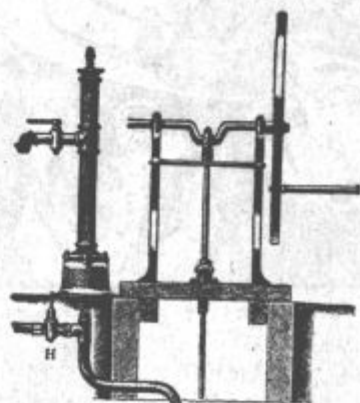
Sploh izvršujem vsa stavbinska in umetniška v mojo stroko spadajoča dela po tovarniških cenah.

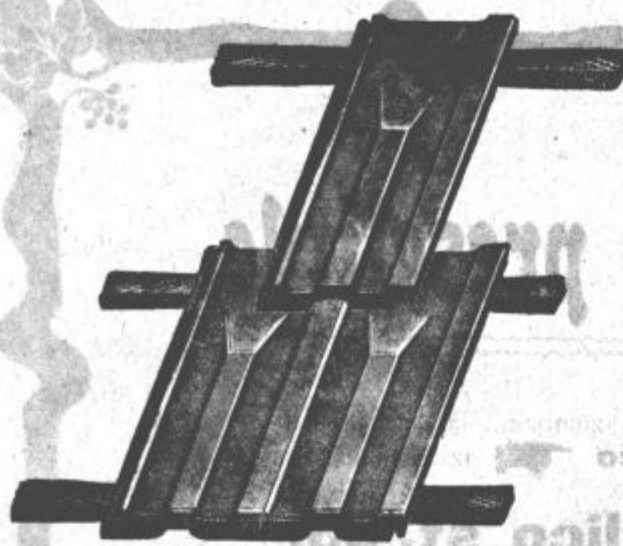
Priporočam se za obilno naročbo

(154) 40-7

IVAN REBEK, stavbeni in umetni ključalničar

Poljska ulica št. 14. ♦ **CELJE** ♦ Poljska ulica št. 14.

F. P. Vidic & Komp. Ljubljana

opekarna in tovarna peči, ponudijo vsako poljubno množino

zarezane strešne opeke „Koroški model“

(222) 20-3

(Strangfalzziegel).

Barve: a) rdeči naravno žgani, b) črno impregnirani.

Te vrste strešniki so patentovani v vseh kulturnih državah. Lastniki patentov: F. P. Vidic & Komp. in J. Marzola.

Najličnejše, najcenejše in najpriprostejše strešno kritje.

Vzorce in prospekte pošljemo na željo brezplačno.

Sprejmejo se zastopniki. Takojšnja in najzanesljivejša potrežba. Sprejmejo se zastopniki.

Gumi za cepljenje trt

najboljše kakovosti se dobiva v „Zvezni trgovini“ poprej D. Hribar v Celju.

Potnikom v Ameriko v predvarek!!

Najstarejša tvrdka za špediranje potnikov

ZWILCHENBART

BASEL (Švica) Centralbahnplatz št. 9

sprejema potnike za linijo čez PARIS—HAVRE po najnižjih cenah; — vožnja na morju le 6 do 7 dni; odhod parobrodov redno vsako soboto. — Za večjo gotovost, da se potniki vkrcajo, spremlja jih eden uradnikov do HAVRE. — Govori in piše se v vseh jezikih. Kdor hoče potovati, naj se pismeno obrne zaupljivo na nas, in sprejel bode brezplačno najboljša pojasnila.

84 25-13

(253) 2-2

Popolnoma novo

Puch-kolo

(najnovejši model)

je po jako nizki ceni na prodaj. Ponudbe na naslov: J. Kalan, tovarna Wesely & Co., Gotovlje, p. Žalec.

Pritlična hiša

skoraj nova, se vsled preselitve po jako ugodnih pogojih takoj proda.

Poleg hiše se nahaja vrt, nekaj njiv in travnikov.

Hiša ima 2 sobi in vse potrebne druge prostore ter stoji na prav lepem kraju ob okrajni cesti iz Sevnice v Orehovo in je posebno pripravna za kakega penzionista ali obrtnika. (248) 3-2

Vpraša naj se, pri lastniku

g. ALO32130 ZABUKOC v Orehovem št. 25., pošta Sevnica.

Patentirane, same ob sebi delujoče

ŠKROPILNICE „SYPHONIA“

(143) 15-10 za vinograde in hmeljnike

za zatiranje sadnih škodljivcev

proti boleznim na perju, za odpravo predenca in divje sorčice itd.

Same ob sebi delujoče, nošnje brizgalnice tudi z bakrenim kotlom

za 10 ali 15 litrov tekočine, s pripravo za petrolejno mešanico ali brez nje in vožnje, same ob sebi delujoče brizgalnice proizvajajo kot specialitete

Ph. Mayfarth & Co.

tvornice poljedelskih strojev, specialna tvornica vinskih in sadnih stiskalnic in drugih strojev

DUNAJ, II. Taborstrasse št. 71.

Ilustrovani ceniki zastoj.

Zastopniki in preprodajalci se iščejo.

Za polaganje parket

se priporoča

Ferdo J. Primožič

mizarski mojster

LJUBLJANA, Cerkvene ulice 2f.

Delo hitro in solidno.

(247)

3-2

pomaga izbornu kot nedosežen uničevalec mrčesa.

Kupi samo v steklenicah.

Celje: Gustav Stiger
 " Victor Wogg
 " Alois Walland's Nf.
 " Carl u. Frid. Teppi
 " Milan Hočvar
 " Josef Matič
 " Anton Perjen
 " Franz Zangger
 " Josef Hasenbüchel
 " Ferd. Jakowitsch
 " Anton Kolenc

Celje: Franz Pečnik
 " Franz Ranzinger
 " Rauscher Adler Ap.
 " Johann Ravnkar
 " Otto Schwarzl & Co.
 " Josef Srimz
 " W. Wratschko
 Dobrna: Josef Sikošek
 Braslovce: Johann Pauer
 " Ant. Plaskan
 Gomilsko: Franz Cukala

Konjice: Franz Kupnik
 Vojnik: Franz Zottl
 Hrastnik: Paul Bauerheim
 " Konsumno društvo
 " Josef Wouk
 Ljubno: Joh. Filipič
 " F. X. Petek
 Sevnica: S. F. Schalk
 " Ludwig Smole
 " Anton Verbič
 Trg Lemberg: Fr. Zupančič

Trg Laško: Andr. Elsbacher
 " Carl Hermann
 Planina: Ludw. Schescherko
 " F. Wambrechtsteiner
 Gornjigrad: Jacob Božič
 " Franz Scharb
 Poljčane: Ferdinand Ivanus
 " Franz Kaučič
 " A. P. Krautsdorfer
 " Anton Schwetz
 " Carl Sima

Mozirje: Leopold Vukič
 " Rudolf Pevec
 Pristova: Marie Suppanz
 " Anton Suppanz
 Brežice: Franz Mathels
 " Joh. Pinteric
 " Ursic & Lipcej
 " Franz Varlec
 Žalec: Adalbert Globočnik
 " Adalbert Geiss
 " Jacob & Marie Janič
 Št. Jurij: F. Kartin

Trbovlje: Konsumno društvo
 " Franz Dežman
 " Anton Krammer
 " Jos. Mahkovec &
 " Jos. Moll
 " Johann Müller sen.
 Videm: Joh. Nowak
 Vitanje: Anton Jaklin
 Velenje: Ulrich Lager
 " Carl Tischler
 " Josef Wutti

